

פנימי

ליוצא למלחמת בית דוד

המשיח

ימות המשיח, עש"ק פירשת שמות | גיליון שבעה-עשר

נ ק ו ד ת מ ל כ ו ת

"והעיקר - זוכים לכל זה תיכף ומיד ממש, ועד שממשיכים תיכף ומיד ממקום זמן זה דהגלות (שמעמד ומצב זה גופא נהפך ונעשה מיד) להמקום זמן דהגאולה האמיתית והשלימה (כנ"ל). ויתירה מזו - שהשלימות דהגאולה האמיתית והשלימה ישנה כבר תיכף ומיד ברגע הראשון של הגאולה.

וכל בני ישראל החיים עתה נשמות בגופים, ממושכים בזה בלי שום הפסק ח"ו, אלא דווקא נשמות בגופים - לחיים נצחיים דהגאולה.

וכולנו נמצאים יחד, "בנערינו ובזקנינו... בבנינו ובבנותינו", ונשיא דורנו בראשנו (ומובן שאין צורך בכל העניין דגלגול מחילות, אלא הולכים תיכף ומיד - מכאן אל מערת המכפלה)...

משיחת ע"פ שמות כ"א טבת התשנ"ב - דברי משיח ה'תשנ"ב ח"ב עמ' 179

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

גם בדורנו זה ראה ראינו את שתי הנקודות הנ"ל מתמזגות לאחד - ביו"ד שבט תשי"א כאשר הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א גילה במאמר את תפקיד דורנו להמשיך הגאולה בגולה, ולקרב כל יהודי באשר הוא ו'להכניסו לבית המדרש' (תוכן סיפורי 'אהבת ישראל' שבמאמר), והיינו הך, כנ"ל.

אולם עדיין נשאר הדבר בבחינת 'להזכיר יציאת מצרים'. עדיין ה'תוכו' - 'גאולה' וה'ברו' - גולה ו'לילות' נשארו שני דברים, אלא שמזכירים זה על זה.

רק לאחר ה'דין נצח' במשפט הספרים בתשמ"ז כאשר החלה תקופה חדשה (ש"פ ויגש תשמ"ז) בה 'נתייבשה מלכותו' של נשיא הדור (רמב"ם הלכות מלכים פרק י"ב הלכה ג' בשונה מ'עמוד מלך' שבפרק י"א), יצא הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בשתי קריאות הכרוכות זו בזו. מחד הקריאה וההכרזה של ש"פ ויגש שלא נותר אלא ענין אחד ויחיד - בנין בית המקדש בפועל ממשי' ובו זמנית קריאה הכי תקיפה לכל התלמידים לערוך 'בחינות' כהכנה לקבלת הנשיאות של שנה זו!

הווי אומר: הגיע כבר הזמן לאחד, עד לאחדים בידך בין הגולה לגאולה, ובין ה'ברו' ל'תוכו'. באותם ימים ביאר כי המושג 'בחינות' בא לגלות לתלמיד את מעמדו ומצבו שלו, ובכך לעוררו לתקן וליישר דרכיו. היינו לאחר עשרות שנות נשיאות, כמבואר בש"פ ויגש שם, הוכשר הדור והוכשרו התלמידים ש'תוכם' יתפשט ל'ברם' כפשוטו ממש.

ואולי בדרך אפשר זהו גם האיחול שבסיום ה'דבר מלכות': שלאחרי שכבר יש את ה'בחזקת משיח', שיהיה 'משיח ודאי'. לאחר העבודה של מלך דורנו כל אותם שנים באופן העבודה של 'כוח' ו'ילחם' בלבד, הגיע הזמן שהעולם יתעצם ויכיר ויקבל לגמרי את מלכותו בקביעות.

תמימים!

בידכם הדבר! שימו לבבכם! דווקא אתם, שהבאת עניני משיח וגאולה לגולה היא בראש סדר יומכם באופן של 'קבוע', תביאו ל'קביעות' בזמן (שמירת הסדרים) ו'קביעות' בנפש של ההוספה בתורה. דווקא אתם התמימים שנלחמים באלו ש'חרפו' עקבות משיחך, תביאו לכך - על ידי 'חרפו', חריפות בלימוד התורה (דבר מלכות תצא תנש"א הערה 121) - שתוצאות ה'בחינות' יתקבלו לרצון אצל הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א! אתם תהיו אלו שתביאו - וכבר מביאים - לקבלת מלכותו בכך שה'הוגה בתורה' של הרבי שליט"א, ה'בחזקת' שבדורנו, יהיה כבר באופן של 'ודאי' (קביעות) כאשר 'כולם ידעו אותי' על ידי שילמד תורה ל'כל העם'. בפועל ממש ממש ממש!

מטבע לשון קבועה בלשונו הזהב של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, כי מה שנצטוונו בתמידות להוסיף ביתר שאת בלימוד התורה בעיון, בשקידה ובגירסא הוא 'בנוסף לשיעורים הקבועים'. 'שיעורים הקבועים', לימד אדמו"ר הזקן את המתנגד-עולמ'שער הרב צייטלין, הכוונה לא רק ל'קבועים' בזמן, אלא בעיקר ב'נפש'. ומתוך ה'קבועים' הרי ה'אחד-יחיד-ומיוחד שבהם הם שיעורי ה'דבר מלכות' שהם, כדברי הוד כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ - היסוד לכל היום. לימוד ה'דבר מלכא' דבר מלך מלכי המלכים הקב"ה בפי משה רבינו, כהגדרתו המופלאה שם (ל"ג בעומר תש"ח, י"ב תמוז שם עיי"ש).

אם דברים אלו אמורים ל'כלל', כל שכן ל'פרט' לאותם נבראים המושגחים בפרטי-פרטיות (עיי' הקדמת הרמב"ם למשנה וביאורה בלקו"ש חט"ז משפטים ותרומה נחת) - התמימים. אצלם שכל השיעורים הם 'קבועים' גם 'בשעת השינה' [יחידות (יחידה ליחיד) האחרונה ששמענו לעת עתה, במרחשון תשנ"ב], הרי ה'דבר מלכות' הוא קבוע שבקבוע שאינו בטיל, כלשון ההלכה.

השבוע בשיעור ה'קבוע' מתוודעים אנו לשתי נקודות יסוד הנוגעות ביותר לתמימים - ודרכם אלינו שזכינו להיות מחנכי תמימי דור-הגאולה. הנקודה הראשונה היא היכולת והחובה לראות בגולה עצמה - 'לילות' - את היציאה ממנה - גאולה ועד 'להביא לימות המשיח'. והנקודה השניה היא (ס"ט) להרחיב את 'ספסלי בית המדרש', גם לכאלו שאין תוכם כברם.

אם נתעמק נשים לב כי שתי הנקודות, שניהם חידושים של נשיא ביום קבלת נשיאותו.

הווי אומר: עד לרגע 'קבלת הנשיאות' של רבי אלעזר בן עזריה הוא 'לא זכה' לראות בגולה ('לילות') את הגאולה ('יציאת מצרים' ו'להביא לימות המשיח'). הגלות סינוורה (ועיי' בשיחת חגה"פ תש"ג) על מציאות הגאולה שבתוכה ולא נתנה אפשרות 'להזכיר' - 'יציאת מצרים' ו'משיח'.

עד לרגע קבלת הנשיאות, החיצוניות של התלמיד לא איפשרה לנשיא לראות את ה'תוכו' בתוך מציאות ה'ברו', אלא 'ברו' לחוד ו'תוכו' לחוד. ולכן 'מי שאין תוכו' (יציאת מצרים ומשיח) כ'ברו' (לילות וגלות) - אל יכנס! [בשם הקוצקער אומרים כי לפועל לא הכניסו איש! רק מי 'ששבר הפתח' ראו שהוא 'תוכו' כברו' - מפי המשפיע הרב גינזבורג בשיעור השבועי ב'שיבה'].

אולם ביום קבלת הנשיאות נתגלה על ידי הנשיא כי אפשר לראות ב'גולה' וב'לילות' - 'יציאת מצרים ומשיח', ומזה נשתלשל כי 'הסירו לשומר הפתח' וגם מי שאין תוכו כברו נכנס [בירושלמי שגם קודם לאישור הכניסה התלמידים שלא הורשו להכנס היו עומדים בחוץ שורות שורות ומנסים להכנס! דהיינו שאת ה'רצון' להיכנס מוכרחים!].

דעת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בנושא: בחינות

לנסוע אלי בלי להבחן כדבעי?

בהזדמנות זו הנני להעיר על הפלא והתמי, שבאלה הפעמים שהיה כאן, כמה פרטים בלתי מסודרים ובמילא גם אינם רצויים היו בזה, שפעם נסע לכאן בלי רשות הנהלת תו"ת ד... פעם לא היה כלל לבחינה, לא בנגלה ולא בנסתר (הנעשה ע"י הנהלת תו"ת דכאן עפ"י בקשתי), ופעם עבר הבחינה ולא עלתה בטוב וכו', ומובן שכל הנ"ל אינו רצוי כלל וכלל, ובפרט בדורנו וביחוד בהנוגע לתלמיד תומכי תמימים שענינו להיות נר להאיר, זאת אומרת להשפיע על הזולת, שהשפעה זו היא בעיקרה על ידי הנהגת עצמו כדבעי, ומכלל הן אתה שומע לאו, וק"ל.

ויהי רצון שמכאן ולהבא יתוקן בכל הפרטים, ובאופן עפ"י המבואר באגרת לרבינו הזקן אגרת התשובה סוף פרק ט' היה רגיל לקרות דף אחד יקרא שני דפים וכו'.

(ממכתב כ"ו מ"ח תשח"י)

מי שלא נבחן על לימודיו - שלא יצפה ממני לתשובות

לפני ר"ה צריך לעשות חשבון צדק, וזה צריך להיות לא רק ב"חשבון הנפש" איך שעברה השנה, אלא גם בלימוד. ולכן אמרתי לפני כמה שנים שבסוף הזמן יבחנו את הת' בחסידות ובנגלה. אבל בשנה הראשונה עוד שמעו לזה, אבל לשנה השני' כבר לא הועיל, ומה עשו - לכל לראש הפכו את השם "בחינה" לאנגלית ("טעסט"), ואח"כ נכנסו כמה ושאלו האין אפשר לעשות דבר כזה ("טעסט") בחסידות?!

ואז נתחוויר לי מעשה א', שפעם סיפר לי כ"ק מו"ח אדמו"ר שהוא רצה לעשות איזה ענין בחסידות, ובא א' מהחסידים הגדולים ושאל האין אפשר להכניס דבר כזה בחסידות, ונסע כ"ק מו"ח אדמו"ר לאהל אביו, וכשחזר לא נתפעל ועשה דבר כזה. ונתפלאתי במאד למה סיפר לי סיפור זה, ומה יועיל לי דבר זה, וכמו שאז לא נתפעל כ"ק מו"ח אדמו"ר מטענה זו, כך גם אני לא אתפעל מטענה זו.

ואם ישנם כאלו שלא ירצו, הנה על עצמי אני שולט בינתיים (בזכרון אחדים: "דערוויילע, איז אויף מיין צימער בין אין איך א בעה"ב"), ומי שלא ייבחן - לא אכניסנו ליחידות וגם בכתב לא אענה!

וזה יהי' לא "טעסט" אלא "בחינה", ולא רק "בחינה" כ"א "חשבון", ולא רק "חשבון" אלא "חשבון צדק", וכל א' יראה מה שחסר לו בשנה שעברה, ויחליט איך לתקן את זה בשנה הבאה.

ויכניסו רשימה מכל התלמידים, איך שידעו, ויעשו את זה עד שמיני עצרת. ואע"פ שהשנה כבר לא יהי' זמן להכין לבחינה, וכל דבר טוב צריך הכנה, אבל בשנה הבאה, כבר יוכלו להכין את עצמם מקודם להבחינה.

ושהבחינה לא יהי' מהמלמדים שלו, כי הם הלא ערבים להבחור, כי באם הת' אינו כדבעי הרי החסרון הוא בהרב, וכשימסרו דו"ח יוכל לפעמים להתערב זה מהצד השני.. אלא יקחו לבחון א' כזה שהוא ערב רק מצד העניין ד"כל ישראל ערבים". ושלא יהי' הבוחן א' ש"י"ן מיט דריי קעפלאך", שזהו "שפלות של שקר".

ואל יורו היתר לאמר שזהו רק בישיבה זו, אלא בכל הישיבות שרק יקבלו הצעה זו. ואחרי שבת שיכולים למסור ברדיו שמגיע לכל קצווי תבל - בשעתא חדא וברגעא חדא ממש - הנה ימסרו את כל המדובר פה.

(משיחת ש"פ נצבים תשכ"ד)

דעת עוליון

תמימים, אתם כל הזמן מדברים על משיח בכיכר, ושוב - משיח בכיכר, אוקיי! אבל מה אנחנו לומדים מ'משיח בכיכר'?!?

!?

שקט. ואז הוא פשוט זעק: "תמימים!! ב"ה כל תמים ותמים, במהלך מסלול חייו, הוא נתקל בכל מיני 'צמתים' ו'כיכרות' במהלך החיים, בהם הוא נדרש להחליט - מה הלאה.. האם לפנות ימינה, שמא לפרסס, אולי לשבור שמאלה, או בכלל פשוט לא להוריד את הרגל מהגז... ובאמת, תהיה הבחירה והפנייה אשר תהיה -

אבל, אתה מכניס את המשיח - הרבי שליט"א ל'כיכר' שלך?!!

הרבי שליט"א מלך המשיח נמצא בצומת ההחלטות שלך?!!

כן או לא?!!

יהיו בחירותיך אשר יהיו, אבל המשיח נמצא ב'כיכר' שלך?!!

ולא יסף - - -

אז נכון, הרבה מים זרמו במזרקות הכיכר, והרבה דגלים הונפו מאז - אבל הנקודה - לעד תישאר!!

יהיו החלטותינו ומעשינו אשר יהיו, צריך להתחבר לנקודה - לפעול כרצון המלך!

בין בישיבה, ובין אם בשבת שליחות, בין בטרמפ, ובין אם במונית - תכניס את הרבי שליט"א, ותן לו זכות קדימה שיוביל אותך ב'כיכר'!!

כי זו הנקודה - - -

כי בעצם, הכל תלוי בנו, אז פשוט בואו ניתן לאבינו רוענו שליט"א לכוון אותנו אל היעד שאנחנו כה חותרים אליו - ההתגלות המלאה והמושלמת, תיכף ומי"ד ממ"ש.

לחיים לחיים תמימים, שנזכה כל ימי חיינו ל'משיח בכיכר'...

נמצאים אנו, לאחר חודש החגים הנפלא שעברנו עם הרבי שליט"א מלך המשיח, ואפילו חודש הגאולה - כסלו, וגם עשרה בטבת מאחורינו..

אבל, לא בחודש טבת עסקינו, אלא במשיח בכיכר.. ודאי - מיד, איך לא, תרימו גבה או עפעף ותנידו בראשכם לכיכריסט זה, שפשוט באמצע החודש .. החליט להלאות אתכם על הכיכר..

אז זהו שלא. הרבי שליט"א מלך המשיח מסביר, שעפ"י הוראת הבעש"ט, אפשר ללמוד הוראה בעבודת ה' גם מ... קונסרבטיבים!! (וכך, בנוסף לכל הרשימה שיש לי כבר, גם החבר'ה של מרצ נכנסו לתמונה, לראות כיצד אפשר לקיים גם באמצעותם את מאמר המשנה: איזהו חכם הלומד מכל אדם).

ואם הרבי שליט"א מלך המשיח לומד משהו (בעצם, אלו שלושה!!) דברים שנלמדו מהם בשיחת י"ב תמוז ה'תשח"י,

שם זהו כפשוט לאחר הסתייגות רבה מיסוד שיטתם המוטעית) מאותם כופרים, על-אחת-כמה-וכמה שיש הרבה ללמוד מ'משיח בכיכר'.. לחיינו אנו.

אלא שבנוגע למפגן האמונה האדיר שהיה בשנה שעברה, כבר הקדימני הר"מ דש"א בישיבתנו הק' שליט"א - ובשני

טורים של "דעם רבינ'ס כיכר"

- כבר הופקו, חודדו ונלמדו לקחים

רבים מהמעמד.. ולכן - לא נותר לי, אלא

לשתף אתכם ממעמד ההקהל האדיר (כן, הקהל. לא התבלבלתי). 'משיח בכיכר' תשע"ו...

היה זה בשבתי בשבת תחכמוני - בישיבה הקטנה שבה למדתי, בימי ההכנה למעמד ההקהל הענק, ואמנם בתשע"ו אירגוני הקרן החדשה ושדולות הנשים לא הצטרפו לגל הפרסום ששטף את הארץ - אבל ב"ה פירסמנו גם פירסמנו על הכיכר עד מיצוי הנפש המתפקעת מאלפי הכרטיסים והפליירים שהפצנו...

ובשבת, ג' תמוז תשע"ו - כיאה לחג הגאולה - הייתה התוועדות גדולה בישיבה..

ולפתע, קם המשפיע הדגול שלנו ואמר: "תמימים

"כתוב בתורה לא יראה לך חמץ, יכול אם טמן אותו או הפקיד אותו ביד עכו"ם לא יהיה עובר תלמוד לומר שאור לא ימצא בבתיכם אפילו הפקידו או הטמינו... (ה"ב): הא למדת שהחמץ של ישראל אם הניחו ברשותו אפילו טמון... הרי זה עובר משום לא יראה ולא ימצא".

ולכאורה הדבר תמוה, הרי כל הסיבה שמנינו את האזהרות בשני לאווין שונים היא רק בגלל שכל לאו מגלה היכי תימצי אחרת וא"כ הרי צריך לומר שבחמץ טמון יעבור רק על לאו 'לא ימצא' ולא יותר, שהרי זה תוקף הסיבה שמנינו אותם בשני לאווין. והכס"מ שם מגודל הקושיה דוחק ברמב"ם ומבאר שכוונתו אכן רק ללאו של בל ימצא. יעוי"ש. [אחר שהסברנו את תוכן דבריו, נביאם כלשוננו: והנראה בעיני דלא יראה לא משמע אלא כשהוא נראה לעינים דוקא וכן משמע בספר המצות מצוה ר' ומצוה ר"א. ומ"ש בפ"ד עובר משום בל יראה ובל ימצא לאו למימרא דבכל אחד מהנזכרים לעיל עובר בשניהם אלא היכא דשייכי תרוייהו עובר בשניהם דכל היכא דעבר על לא יראה עבר נמי על לא ימצא אבל בטמון לא עבר אלא על לא ימצא. וע"ד זה יש לפרש גם הברייתא השנויה בפ"ק דפסחים (דף ה) שממנה למד הרמב"ם דינים הללו הנזכרים בפ"ד].

והאמת שכבר בהבנת הסוגה אצלנו נחלקו הר"ן והריטב"א האם אכן למסקנת הש"ס יעבור על 'טמון' גם בבל יראה. הר"ן מבאר שה'לא ימצא' מגלה לנו כי ה'לא יראה' הוא לאו דווקא, והריטב"א מביא דעה נוספת שעדיין ה'לא יראה' נשאר על כנו, אלא שאכן לא עוברים ב'טמון' על לאו זה.

ויש לומר (ענין שנתבאר בשיעורים בשיבה): סוגייתנו באה להגדיר כי הלאווין של 'בל יראה' ו'בל ימצא' הם מהויות שונות. כלומר בדיוק כשם שמובן לנו שהאיסור של 'אכילת חמץ' שונה במהותו מ'בעלות על חמץ', באותה מידה שונים לחלוטין גדרי 'בל יראה' מ'בל ימצא'.

יש שלשה הגדרות שונות לגמרי באיסור מציאות החמץ: איסור על נגישות החמץ ("בל יראה"), איסור על עצם מציאות נוכחות החמץ ("בל ימצא") ואיסור ה'בעלות' על החמץ - דין "לך" וסוגייתנו מוכיחה שאכן אינם קשורים זה לזה כלל [דברים דומים כתב כאן ה'אבן האזל']. והנה זה ברור שאכן הטעם שהרמב"ם הביא את שני הלאווין כי כנ"ל הם שונים במהותם [ולא רק שהם עוסקים בהיכי תימצי' שונות כפי שכתב בכסף משנה ולכן ביאר זאת ע"פ המבואר בספר השרשים], אלא שלאחר שלמדים מכל אחד פרטי דינים שונים, הרי מצד 'גזירה שווה' (כמבואר בריטב"א שם) מחילים את כל הדינים של איסור אחד על האיסור השני.

ולסיכום: א. אין כל קושיה מספר השרשים בסיבת זה שהרמב"ם מנה את 'בל יראה' ו'בל ימצא' לשני לאווין כי הם עוסקים במהויות שונות. ב'. סוגייתנו באה לומר כי גם לאחר שכל אחד מהם שייך בהיכי תימצי מסויימת מכל מקום למדים אחד מחבירו שיחול האיסור השני בכל איסור שחל האיסור הראשון.

רמב"ם פ"א ה"ב: המניח חמץ ברשותו בפסח אע"פ שלא אכלו עובר בשני לאווין שנאמר לא יראה לך שאור בכל גבולך ונאמר שאור לא ימצא בבתיכם.

ובכסף משנה כאן הקשה בקיצור גדול שאלה יסודית מאד בנושא ונרחיב דבריו. ובהקדים:

בספר השרשים בספר המצוות (שורש ט') כותב הרמב"ם יסוד במנין המצוות: "אין להביט לריבוי הצוויין שבאו בענין [אחד] ... כי כולם הם לחזוק, כי פעמים ישוב בענין אחד בעצמו לאו אחרי לאו לחזוק וכן יבא צווי אחר צווי לחזוק גם כן, [בהמשך מביא דוגמא לזה: "הנה כבר התבאר כי לא ברבוי הלאווין או העשה ירבו המצות, כבר נודע שהצווי בשבת להתבטל ממלאכה ונכפל בתורה שתיים עשרה פעמים הַתְּרָאָה שיחשב אחד מאשר ימנו המצות שיאמרו כי מכלל מצות עשה המנוחה בשבת והוא שתיים עשרה מצות, וכן באה האזהרה מאכילת דם שבע פעמים היחשוב גם כן שום משכיל ויאמר כי איסור הדם שבע מצות, זה מה שלא יטעה בו אף אחד, בשביתת שבת שהוא מצוה אחת ממצות עשה..."] ונחזור להמשך דבריו דלעיל:] אם לא בגזירה כשתמצא לשום נוסחא לחכמים בהפריש הענינים ויבארו לך המפרשים בו כל לאו מהם או כל עשה יכלול ענין זולת הענין שיכלול הלאו האחר או העשה כי אז ראוי למנותו בלתי ספק כי לא נשאר היותו לחזוק כי אם לתוספת ענין, אע"פ שהנגלה מהכתוב מורה שהוא בענין אחד כי אנחנו, לא נצטרך לומר שזה הכתוב נכפל לחזוק ואינו לתוספת ענין, עד שנבוא למאמר המפרשים המקבילים אותו".

כלומר זה שיש בתורה כמה אזהרות לאיסור אחד אין משמעותו שיש למנות כל אחת מהן ללאו נוסף, אלא הם רק אזהרות על איסור אחד מתוך מטרה לחזקו ולהזהיר מעשייתו (והרמב"ם שם ממשיך להאריך בזה), אלא בדבר אחד מודה הרמב"ם שיש למנות כמה לאווין על ענין אחד - כאשר חז"ל מגלים לנו כיצד כל אחד מהאזהרות יש בו עוד משמעות שלא מובנת מהאזהרה הקודמת ולכן יש כן למנות ב' לאווין שהרי כל לאו עוסק בהיכי תימצי מעט שונה מהקודמת.

ועתה לענייננו: לכאורה מדוע מנה הרמב"ם גם 'בל יראה' וגם 'בל ימצא', הרי שניהם מכוונים לענין אחד? על כך מתרץ הכסף משנה ומביא את כל סוגייתנו בדף ה,ב שישנם כמה פרטים שאינם יכולים להלמד מאחד מהאזהרות, ולכן במקרה כזה כותב הרמב"ם בשרשים שהוא כן יכלול את שני האזהרות לשני לאווין. והנה הדוגמא להבדל המהותי בין 'לא יראה' ו'לא ימצא' הוא תוכן הלשון של המושג 'יראה'. ולכן ממעטים 'טמון' מה'בל יראה'. וא"כ רואים ששני האזהרות הם שונות שהרי האזהרה של 'בל יראה' היא רק על היכי תימצי כזו שהחמץ נגיש, ולכן יש למנות ב' לאווין. עד כאן הקדמת דבריו.

וכאן מגיעה קושייתנו: בפרק ד' מהלכות חמץ ומצה בדין 'טמון' כותב הרמב"ם:

להעיר: הן בהערה והן במקורות שנשמנו, אין התייחסות ישירה ל'ביטול חמץ', ויל"ע בסיבת הדבר ואפשר להעיר בזה במדור 'אוצר הטוב', ומכל מקום היא נותנת הבנה מהותית בכל הסוגיה של 'ביטול חמץ בלב'.

בכתיבת מדור זה השתתפו: הרב שמעון ויצהנדר – רה"י, הרב יוסף יצחק רוק – ר"מ שיעור א' עיונא, הרב אלחנן רקובר – ר"מ שיעור ג' עיונא. סייע והעיר התמים דוד שי' מיכלאשווילי.

ושוב להעיר כי ניסוח ותמצוי דבריו הק' נכתבו אך ורק על דעתנו וכ"ש ההערות שנכתבו רק באופן כללי להעיר לב המעיין ובדרך אפשר בלבד. ובזאת פונים אנו שוב לקוראים לשלוח הערותיהם וביאוריהם ויושלו בגליונות הבאים בעז"ה.

2. מחשבת האדם ודעתו בכוחם לקבוע ולשנות בכל מה שקשור לשלב הראשון⁴,

כוונת הערה זו היא רק לגבי הפרט השני של דין האיסורים שבדבר וע"כ כותב להעיר מדין 'דיחוי באיסורים', וכוונתו הק' לכאורה לבאר ולהוכיח שסוגיית 'דיחוי באיסורין' – עיין ערכה באנציקלופדיה תלמודית – עוסקת בעומק השייכות של האיסור עם החפץ עצמו. למ"ד 'יש דיחוי', הדבר מלמד כי אכן האיסור הוא לא במהות הדבר ולכן אם משתנה החפץ, לעולמית לא יחזור האיסור על החפץ גם אם יחזור לקדמותו – כהדוגמאות שבאנציקלופדיה שם – אך למ"ד 'אין דיחוי' הרי שהאיסור הוא בעצמיות הדבר שלכן כל שינוי שיתרחש ימנע זמנית את האיסור מלחול שוב מסיבות צדדיות (כגון ששיעור חפץ האיסור נצטמק לזמן מה ובאותו זמן שנצטמק הרי אין כאן שיעור לאיסור, ובכל זאת כאשר יחזור לקדמותו ישוב ויחזור האיסור כאילו לא פקע מעולם ועוד). וכן המשך ההערה מ'ביטול ע"ז' בא ללמד על כך שאיסור יכול 'לפקוע' מהדבר. ולפי זה הגהה זו שייכת רק לשלב השני, אולם עיון בצפנת פענח שם מלמד כי הוא זה שהגדיר את כל ג' השלבים – אלא שהגדיר זאת בסדר שונה מהשיחה וז"ל: יש ג' גדרים: אחד דעל ידי שינוי בהדבר נסתלק האיסור, והב' דבטל שם אוכל ממנו, והג' דהוה שינוי בהאכילה. כל דברי הצפע"נ שם באים באריכות גדולה להוכיח מה שביאר בתוך הספר את יסוד השינויים החלים באיסורים שונים ובמיוחד באיסורי אכילה – בעיקר לגבי טומאה, קרבנות, תרומה. וצפע"נ הוא למעשה היסוד לכל הנקודה שבשיחה, אלא שהרבי שליט"א שינה פרט עיקרי מדבריו והקדים את מושג 'ביטול שם אוכל' מדרגא שניה לדרגה ראשונה וכתב שעל כך מועילה דעת האדם. א"כ הערה זו היא למעשה יסוד לכל השיחה וממנה נלמד להבין את ההגדרות שבה כדלקמן. [ובעצם יתכן שהרגשתי במנותו את שלשת השלבים לא דק דווקא לסדר הזה שהרי בהמשך דבריו שם כותב לגבי דיחוי איסורים: "הן מחלוקת [יש דיחוי או אין דיחוי] תליא בזה אם ע"י שנתמעט מכשיעור פקע ממנו שם האיסור או שאינו בגדר אוכל לזה, ואז לא שייך דיחוי", היינו שהגדרת הדבר כ'אוכל' וכ'איסור לאוכל' זה ענין שאינו נדחה לעולם ותמיד יחזור האיסור לבוא, היינו שאף הוא כותב לפי הדרגות שבשיחה. ויל"ע].

4 כמבואר בהערה 2 הרי שבשטחיות נראה כי משמעות השיחה שהאדם בכוח מחשבתו יכול 'רק לשנות' את שלב הא', היינו

הננו מגישים בזה את המדור השישי של 'אוצרות תורתו של משיח על מסכת פסחים'. מדור זה הינו המשך למדור הקודם העוסק בעיון בכל דברי הר"ן בגדר ביטול ובדיקה והמסתעף מזה.

הפעם המדור יעסוק בקטע אחד, והוא שיחה – בלתי מוגה – שרק לאחר העיון בה מבחינים אשר מכילה בתוכה כמה יסודות מהותיים שנותנים הבנה מקיפה בהרבה מושגים המדוברים באחרונים ב'ביטול חמץ'.

לפי הידוע שיחה זו לא יצאה לאור ב'ליקוט' והיא נאמרה בתמציתיות (כפי שאפשר לשמוע בהקלטה), אולם על ההנחה הוסיף כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א הערה (נדפסה לראשונה ב'בטאון חב"ד' בשעתו) והערה זו מלמדת כי מאחורי הנושא הנ"ל נמצא אורך ורוחב ועומק של דיני ביטול ושינוי באיסורין.

1. כל עניני אכילה¹ הנמצאים ומדוברים בתורה ובהלכה לגבי איסורים, נחלקים לשלשה חלקים ושלבים הבאים דווקא בסדר זה²: לכל לראש יש את מציאות הדבר כדבר המתאים לשימוש של האדם - אכילה, רק לאחר שישנה מציאות כזו הרי יש חלות בתואר הדבר, כמציאות (של אוכל) שיש בה איסור, ולאחר מכן יש את הגדרת אופן ההשתמשות של האדם בדבר. (שיחת י' שבט תשט"ו³)

1 בתחילת השיחה ביאר כי 'אכילה' הוא שם כללי לכל צרכי האדם בכלל, ובמיוחד לענין של אוכל כפשוטו ולהעיר להנ"ל מסוגיה בתחילת פרק כל שעה במקור הדין של 'איסור הנאה' בפסח – ראה הנסמן בגליון 'אוצרות' ג'.

2 בהמשך השיחה מבאר כי סדר זה הוא בדווקא בכל הקשור לענינים גשמיים הבאים בסדר של מן היסוד מלמטה עד למעלה. קודם קיים עצם מציאות הדבר, אח"כ תואר הדבר ואח"כ השתמשות הדבר. משא"כ בקדושה הרי (ניתן) להתחיל מן הסוף – מההשתמשות של הדבר שזה מטרת הדבר ורק בסוף לעסוק במציאות הדבר. נקודה זו משמעותית מאד להבנת הדברים בסעיף הבא. כלומר בקריאה שטחית של השיחה נראה שהאמור בסעיף הבא שיש בדעת האדם לשנות 'רק' את השלב הראשון של החשבתו כאוכל מבטא כי האדם אינו יכול לשנות את העצם של הדבר רק 'פרט' של שווי האכילה שלו, אולם בעיון בשיחה מוכיח להיפך, שהעובדה שאדם יכול במחשבתו לשנות את עצם הגדרת הדבר מלמד על כוח המחשבה. וראה לקמן הערה 4 שנקודת היסוד לעובדה שאדם יכול לשנות במחשבתו דבר הוא מצד דין 'בעלות' של אדם על הדבר התלוי בו לגמרי. עיי"ש. וראה הערה הבאה שהרבי משנה את המבנה והסדר מכפי שהדברים מוסברים בצפע"נ.

3 השיחה נדפסה לראשונה ב'בטאון חב"ד' חוברת עשי-רית עמ' ג' ואילך ושם גם נדפסה "הוספה מכ"ק אדמו"ר שליט"א בהנחה: "ועיין סוגיא דדיחוי באיסורין – מנחות נ"ד – ביטול ע"ז ועוד. וראה צפע"נ להאגאן מראגטשוב השלמה לח"ד יח, א". בפשטות

בטלה אצל כל אדם⁹. (שיחת יו"ד שבט תשט"ו).

האם דבר זה ראוי לאכילת אותו אדם⁵, שהרי מכיוון שדבר זה נצרך לו הרי זה בבעלותו להחליט האם להחשיבו עבורו כאוכל⁷, משא"כ בשני השלבים הבאים אין מחשבת האדם קובעת או יכולה לשנות בהם. באיסורים משום שאין לו בעלות על ה'איסור'⁸ ובדרך אכילה משום ש'דעתו

שזה השלב הפשוט יותר, אולם מעיון בהמשך השיחה מכנה שלב זה כ'יסוד'. והנה בצפ"נ שם מתבטא על שלב זה שהוא 'עצמי' (ראה הערה 3 ציטוט תוכן דבריו), וא"כ בבואנו לדון בביטול חמץ נראה לכאורה שדבר זה שמחשבת האדם בכוחה לשנות דבר אוכל לדבר שאינו של אוכל הוא משפיע על עצם מציאות הדבר וזה דלא כמבואר בלקו"ש חט"ז (בא - יוד שבט) הערה 41. ויל"ע.

5 בשיחה שם לא מביא דוגמאות לדבר (אף שהכוונה לדוגמאות המובאות בצפ"נ שמציין שם) ולכאורה אחת הדוגמאות המוראות בתורתו היא זו הנזכרת באג"ק ח"א ע' רלט (שנסמן אליו בגליון הקודם בהערות) ממשנה במסכת טהרות (פ"ח מ"ו) "כלל אמרו בטהרות, כל המיוחד לאוכל אדם, טמא, עד שיפסל מאוכל הכלב. וכל שאינו מיוחד לאוכל אדם, טהור, עד שייחדנו לאדם. חשב עליו חרש, שוטה, וקטן, טהור. שאין להן מחשבה" (ומעיר בצ"ע להסברת התו"ט והתפא"י שם שפירשו שהיה זה ביחד עם דיבור ולא רק מחשבה לבד עיי"ש). היינו שהמקור ליכולת האדם להיות 'בעל הבית' במחשבתו על הגדרת דבר כהנאה או לאו הוא ממשנה הנ"ל. והיינו שהיסוד הראשון להשתתפות ו'בעלות' האדם על דבר הוא בהגדרתו כ'אוכל' ומתוך זה משתלשל המשך הדינים שבדבר.

6 בקלטת: "בעלבטיש' קייט". והנה המונח 'בעלות' מבטא כי יסוד היכולת של האדם לשנות דבר נובע מכך שהדבר כפוף אליו (בנוגע לענין מסוים וכד'), ובנידון דידן – 'בעלות' האדם על הגדרת הדבר כ'אוכל' עבורו. ואולי יש לומר כי כאן יש לנו יסוד מהותי בסוגייתנו ב'ביטול חמץ' ביטולו של הדבר כ'אוכל' שזה מקור כוחו של האדם בדבר ויסוד זה נובע וקשור לסוגיה שאין אדם יכול להרהר על דבר שאינו שלו, היינו שיסוד כח המחשבה לשנות שייך למושג 'בעלות', אלא שבמושג 'בעלות' כמה אופנים, הן בעלות קנינית – כבסוגיה שם – והן בעלות 'ערכית' ב'צורת' והשתמשות הדבר. ולכן לגבי השלב השני ב'איסורים' הרי הדבר הגורם לכך שאין אדם יכול לשנות כן, כמפורש בשיחה, 'איסורים' הן ב'בעלות' התורה. והנה אולי בדברים אלו יש סניף להבנתו של ה'ראש יוסף' בדברי הספרי (ד, ב ד"ה ברש"י מדאורייתא בביטול) "לא יראה לך – בטל בליבך" ומבאר שמקור התוקף לבטל הוא מצד שהדבר הוא 'שלך', עיי"ש והנה ב'רשימות שיעורים' (סימן ט') הבין בדבריו שלולא זאת הרי 'בטלה דעתו אצל כל אדם', עיי"ש (וראה כאן הערה 9), אולם לפי המתבאר בשיחה יש כאן נקודה נוספת, עצם זה שיש לאדם יכולת להחליט על 'אוכל' הוא תוצאה כללית של גדר 'לך' והוא כללי בכל התורה ולא רק חידוש של ביטול חמץ (כפי שהבין ב'רשימות שיעורים') ולכאורה ענין זה קשור לסוגיה הכללית שאין אדם משנה דבר שאינו שלו. ויש להאריך ולענין בזה.

7 לפי כל זה הרי יש לנו כאן הגדרה ברורה בשיטתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ב'ביטול חמץ' והיא דווקא כדברי הרא"ש שונים שהביטול מועיל אך ורק לפרט – שהוא יסוד לכל הבא לאחריו כנ"ל – לבטל את הדבר מתורת 'אוכל' עבורו. ובלשון הריטב"א (ו, ב ד"ה הבדוק צריך שיבטל): "דתו ליכא עלייהו תורת לחם". והמקור לכך היא משנה בטהרות הנ"ל. וראה הערות 4 ו 8.

8 הכוונה כאן על הפקעת איסור קיים לכאורה ולא על החלת

קדושה וכו' שהרי זה כל ענין 'מחשבה' בתרומות וכו'. כמבואר בארוכה באג"ק ח"א ע' רלט. (ועיין בארוכה בכל זה בצפ"נ שם) והנה לכאורה דווקא הדרך בה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מגדיר את הדברים מיישבת את קושיית האבני נזר על דברי הרמב"ן בביטול חמץ וז"ל (אבנ"ז חאו"ח סימן שיז אות ו'): "ובעיקר דברי רמב"ן דביטול לבטל מתורת אוכל קשה לי דהא אוכלין אינם יוצאין מתורת קבלת טומאה במחשבה כדאיתא פרק קמא דסוכה [יד ע"א]. וכשם שעדיין חשיב אוכל לקבלת טומאה יחשב אוכל כמו כן לעבור עלי' בבל יראה. ואי משום דאיסור הנאה הוא. בהכי לא נפיק מתורת אוכל דקיימא לן [מנחות קא ע"א] הערלה וכלאי הכרם מטמאין טומאת אוכלין. וצריך לומר לדעת רמב"ן דגזירת הכתוב הוא מדכתיב תשביתו תבטלון ומטעם הפקר בלא קרא ודאי לא נפיק מתורת אוכל בדיבור לבד כנ"ל" [ועיין ג"כ בריטב"א דף ו, ע"ב]. אולם לפי איך שמחלק זאת בשיחה הרי לכאורה הדברים בהירים. השלב הראשון הוא רק לאפוקי את הדבר מתורת אוכל וזה כן ברשותו של אדם גם במחשבה, ומה שנאמר בסוגיה בסוכה שם הוא לאחר שהדבר כבר 'קיבל טומאה', אז המחשבה באה להפקיע את האיסור וזה לא שייך כבר. ועיין בשיחה שם שבכל מה שקשור לאיסורים שהם מגק"ט אין לאדם כל בעלות לשנות בזה.

9 הנה גם כאן רואים אנו שכ"ק אדמו"ר שליט"א מחדד את ה'ביטול' רק לתחום אחד בלבד והוא ה'אוכל' ולפי זה ניתן ליישב בטוב טעם כמה מקושות האחרונים ובראשם בשו"ת חידושי הרי"ם סימן ז' [וראה מ"מ נוספים שהביא הגרי"י קלמנסון שליט"א בספרו הנפלא 'רשימות שיעורים' סימן ט' (ע' מח)] ותורף קושייתם כיצד מתבטל החמץ מתורת אוכל הרי 'דעתו בטלה אצל כל אדם', וכלשונו "והנה ביטול החמץ כמ"ש הרמב"ם ורש"י שיהיה בטל כעפר וכדבר שאינו. קשה דכשחשוב ושוה הרבה בטלה דעתו אצל כל אדם כמו כרים וכסתות דלא מהני ביטול שיהיה כעפר הקרקע. ואי משום מצוה דתשביתו וב". הא גם בסוכה אף שא"א לקיים מצות סוכה בלא"ה מ"מ לא מצינו שיועיל ביטול דכרים וכסתות. ודוחק לחלק". עיי"ש מה שביאר. אולם לשיטת הרבי שליט"א כנ"ל הרי שלב ראשון זה של הגדרתו כ'אוכל' היא כן ברשות האדם 'בעלותו'. ויש להאריך הרבה.

ביטול חמץ

ואין זה תלוי בזה). ולפי זה מבאר את הלשונות ברמב"ן שכל אחד מהם עוסק בשלב אחר ב'תשבתו'. והחידוש בביטול חמץ שהביטול בלב פועל גם את השלב השני. פעולה אחת שמייצרת בפועל שני שלבים שונים, משא"כ בשאר כל המצוות נדרש שני שלבים, וע"ז מבאר הרמב"ן איך בביטול חמץ כן הוא. עד כאן תוכן דבריו.

אך הנה י"ל שא"א לדמות את שני השלבים במצות ביטול חמץ לשני השלבים שבמצוות תשובה ע"פ המובא בלקו"ש שם.

מכיון שהביאור שם הוא, שבמצוות תשובה העיקר היא התשובה עצמה, אלא שתכליתה היא שיבוא מזה גם כפרת עוונותיו. אך לא זהו גדר מצות התשובה אלא שלימותה בלבד.

משא"כ במצות ביטול חמץ הדברים הפוכים: עיקר והמכוון הוא השלב השני - שלא לעבור על הלאו של "בל יראה ובל ימצא", אלא שאת זה עושים על ידי 'ביטול בלב'.

דהיינו שבתשובה עיקר ההדגשה היא על השלב הראשון ולכן שם אפשר לומר שקיומו של השלב השני - הכפרה - הוא ענין בפני עצמו שאינו תלוי כלל בשלב הראשון, אולם בביטול חמץ עיקר ההדגשה היא על השלב השני ואין כל משמעות ל'ביטול בלב' ללא המטרה שלו, שזה כל פשוטו של ענין לבער החמץ לגמרי, אלא שאת זה עושים ע"י ביטול בלב.

[ולהעיר שאין הכי נמי עצם ההסברה שישנם שני שלבים בביטול חמץ זאת כן ניתן ללמוד מהשיחה של הרבי שליט"א מלך המשיח הנ"ל וכמוסבר לעיל בהרחבה. אולם את הסברה שהיינו הך, זה לכאורה אינו דומה]

והנה ידועה חקירת ה'מנחת חינוך' בגדר מצוות "תשבתו" האם מהות ותוכן המצווה היא 'שלילית' - היינו המטרה רק שלא לעבור על "בל יראה ובל ימצא" וכל דבר שיביא למטרה מתקיימת המצווה על ידו, או שמהות המצווה היא 'חיובית' - היינו שעצם המעשה של ביטול חמץ בפ"ע הוא מטרת ותוכן המצווה (ונפק"מ למקרה שאין ברשותו חמץ, האם צריך לקנות חמץ כדי לבערו) וע"פ הצד הב' אולי כן ניתן להביא רא' לדברים המבוארים בספר 'פה שח' הנ"ל שאומר שמצוות "תשבתו" היא מצווה ומטרה בפ"ע. משא"כ לפי הצד הא'.

אך ניתן גם לומר שגם לאופן הב' אין רא'י, מכיוון שיש לומר שגם כאשר התורה הצריכה אותו לבער חמץ, עדיין אינו ענין לעצמו אלא זהו רק כדי שלא יעבור על "בל יראה ובל ימצא" אך באמצעות פעולה מעשית. (למרות שלכאורה לפני קניית החמץ הוא לא עבר על לאו זה כלל. דהיינו שגם לפי אופן הב' מצות 'תשבתו' מטרתה היא שלא לעבור על "בל יראה ובל ימצא") - ואכן בספר הנפלא הנ"ל נוקט אכן שאולי הצד הזה בחקירת המנחת חינוך אינו שייך לחידושו.

הת' דובער גנדל והת' יהודה לייב ישראלי

בהמשך לנכתב במדור "אוצרות" - גיליון השש עשרה בסיום הערה 1, בביאור קושיית הרמב"ן [וכן מקשה גם הריטב"א] כיצד חל 'ביטול חמץ בלב' שלא מצינו כדוגמתו - אע"פ [כפי שמביא הרבי שליט"א מלך המשיח] שמצינו כמה וכמה מצוות ופעולות הנפעלות ע"י מחשבה שבלב -

ונתבאר שם שיש לחלק בין מצוות ביטול חמץ בלב לשאר מצוות שתלויות בלב מצד מטרת ותוצאת המחשבה.

שבשאר מצוות שבמחשבה כגון תרומה וקדשים, המחשבה באה להוסיף. משא"כ בביטול חמץ בלב, המחשבה באה לשלול ולהסיר דבר קיים - לבטל את השייכות בין החמץ לבעליו, וע"כ תמוה כיצד די במחשבת הלב כדי לבטל דבר.

[הערת מערכת החייל: וע"ד רמב"ם הלכות כלים פרק ח הלכה י: כל הכלים יורדים לטומאה במחשבה ואין עולין מידי טומאה אלא בשינוי מעשה].

ולכאורה י"ל שזו כוונת הרמב"ן שבא לבאר בכמה אופנים את אפשרות החלות שבלב, כאשר לכאורה כבר מצינו דוגמתו, ומסתמא זו גם קושיית הריטב"א.

ובאנו פה להעיר אשר לאור המתבאר בספר הנפלא 'פה שח' להרה"ג ר' אייל שיחי' פלד (עמ' ל"ו-ל"ט) ניתן לבאר בבהירות ענין זה. הנה זהו תוכן דבריו בביאור כמה מלשונות הראשונים בסוגיה עמוקה זו של מקור תקפו של ביטול החמץ בלב:

מצוות ביטול חמץ שבלב נחלקת לשני שלבים שונים אשר אחד לא מוכרח בהשני - א) מצות "תשבתו" אשר גדרה הוא עצם ביטול החמץ בלב - שמחשיבו כעפר וכדבר שאינו נחשב וזהו 'גוף המצוה' (ב) מצות "לא יראה ולא ימצא" אשר גדרה הוא ביעור החמץ בפועל ע"י שריפה. וגילו לנו חז"ל שעל ידי השלב הראשון שהוא ה'ביטול בלב' נפעל השלב השני מן התורה - שלא עוברים על "בל יראה ובל ימצא".

וכהוכחה למהלך זה מביא שם את דברי הרבי שליט"א מלך המשיח בלקו"ש ח"ז בשיחה א' לפרשת אחרי אשר מצינו עוד מצוות התלויות במחשבה ואף הם נחלקות לשני שלבים שונים - וכמו מצוות התשובה. אשר עצם התשובה הוא עזיבת החטא, ושלמות התשובה - בתור שלב שני - היא הכפרה מלמעלה, ולא מוכרח שע"י התשובה תבוא גם הכפרה (ובהערה שם בשיחה שעל דרך זה הוא במצוות התפילה, אשר עצם המצוה היא בקשת צרכיו, והמבוקש מזה היא - שתפילתו נענית,

דעם רבי'ס שפראן / שיחת ש"פ מקץ תשמ"א הפגנות? ענינו זיצן און לערנען!

חלק שני

איי דו האסט טענות אויף פלוני בן
פלוני - איז אריינשיקן בזמן הפנוי א
בריוול,

אה יש לך טענות על פלוני בן

פלוני - אז תשלח בזמן הפנוי
מכתב,

א צוייטער בריוול [מכתב
שני], א צעטל [פתק], "ספעשל
דערליווערי" [משלוח מיוחד], מיט

[עם] הצעות - מהיכי תיתי...

עם האנדלט זיך דאך ניט וועגן
פיצלעך קינדער וואס לערנען
אל"ף-בי"ת,

הרי לא מדובר אודות ילדים

קטנים שלומדים אל"ף ב"ת,
וואס מען דארף זיי פירן פאר'ן האנט
אין "קינדער-גארטן",
שצריך להובילם בידים ל"גן
ילדים",

און אז דער וואס פירט-אן פירט זיך
ניט ווי עס דארף צו זיין - זיינען זיי
פטור.

וכשמי שמנהיגם אינו מתנהג
כראוי הם פטורים.

האלט ער פון זיך עולם ומלואו,
מחזיק הוא מעצמו עולם ומלואו,
האלט ער אז די ישיבה דארף זיך
פירן ווי ער איז מחליט!

מחזיק הוא שהישיבה צריכה
לנהוג כפי שהוא מחליט!

דו דארפסט זיצן און לערנען [אתה
צריך לשבת וללמוד], זיין אן עובד
[להיות עובד], און זיין [ולהיות] א
דוגמא חי!

און טאמער עס קומט בא דיר אויס
אז דער ראש ישיבה וכו' פירן זיך
ניט ווי עס דארף צו זיין -

ואם מובן אצלך שהראש ישיבה
וכו' אינם נוהגים כפי שצריך -

איז אנשטאט צו מאכן
דעמאנסטראציעס

אז במקום לעשות הפגנה

(וואס מען וויל ניט צי עס וועט
העלפן)

(שלא יודעים אם זה יעזור בכלל)

זאג א קאפיטל [תאמר פרק]
תהילים לזכותו!

גיב צו [תן ל] צדקה לזכותו!

וויין באם דאווענען פארוואס ער איז
ניט כדבעי,

תבכה בתפילה מדוע אינו נוהג
כדבעי,

און בעט ביים אויבערשטן אז "יערה
עליו רוח ממרום" ער זאל תשובה
טאן!

ותבקש מהקב"ה ש"שיערה עליו
ממרום" שיעשה תשובה!
וואס דאס וועט זיכער העלפן.

שזה בטוח יעזור.

דעמאנסטראציעס איז א ספק צי
עס וועט העלפן, דאווען בדמעות
שליש! דאס וועט זיכער העלפן,

הפגנה בספק אם זה יעזור,
להתפלל בדמעות שלישי! זה
בוודאי יעזור,

צי [אם] "תפלה עושה הכל", עכ"פ
"עושה מחצה"...

גייט ער און ער איז מבטל פון
לערנען [הולך הוא ומבטל
מלימוד], מבטל זיך [מבטל את
עצמו], מבטל א צוויטן [מבטל
שני], מבטל א דריטן [מבטל
שלישי], מבטל א רביים וכו' [מבטל
את הרבים וכו']!

וואס אויף ביטול תורה [שעל
ביטול תורה] איז דא וואס דער
אלטער רבי זאגט [יש את מה
שהאדה"ז אומר] אין דעם ערשטן
בלעטל פון תניא דעם ענין חמור
בזה [בדף הראשון של תניא הענין
החמור שבוזה].

לא היה לעולמים בא די אלע וואס
האבן מלחמה געהאט על ה' ותורתו,

לא היה לעולמים אצל כל אלה
שנלחמו בה' ותורתו,

האבן זיי ניט מלחמה געהאט מיט
תומכי תמימים!

הם לא נלחמו בתומכי תמימים!

רעדט ער זיך איין אז דאס מיינט
מען פלוגי בן פלוני.

משכנע הוא את עצמו שמתכוונים
לפלוגי בן פלוני.

ער האלט אז ביז היינט האט זיך די
ישיבה געפירט ווי דער רבי נ"ע -
מייסד הישיבה,

הוא סבור שעד היום הישיבה
נהגה כפי שהרבי נ"ע מייסד
הישיבה,

און דער [וה] מנהל-פועל - כ"ק
מו"ח אדמו"ר וכו' האבן געוואלט
[רצו];

מהיום והלאה וועט זיך די ישיבה
פירן ווי ער איז מחליט אין חב"ד
שבנפשו!

מהיום והלאה הישיבה תנהג כפי
שהוא מחליט בחב"ד שבנפשו!

פאר דעם וואס דו זאגט דעות ווי עס
זאל זיך פירן די ישיבה -

לפני שאתה אומר דעות כיצד
תנהג הישיבה

פריער נעם סמיכה אויף רבנות,

קודם תקח סמיכה לרבנות,

סמיכה אז דו ביסט אן "עובד",

סמיכה שאתה "עובד",

סמיכה אויף [על] יראת שמים!

וויבאלד אז [מכיון ש] "ווי ואנט
משיח נאו", משיח קומט באלד [מיד
מגיע] -

זאלן סיי די תלמידים און סיי די די
הנהלה מתקן זיין אלע ענינים, און
אין א זמן קצר, וואס דעמולט איז
עס מער בהצלחה,

שגם התלמידים וגם ההנהלה
יתקנו את כל הענינים, ובזמן
קצר, שאז זה יותר בהצלחה,

און עס וועט זיין שלימות אין אלע
ענינים...

וזה יביא שלימות בכל הענינים
...

ביז עס וועט זיין אין אן אופן אז
משיח וועט קומען "נאו",

עד שזה יהיה באופן שמשיח מגיע
"נאו",

און ער וועט ברענגען יעדער אידן
לאה"ק במהרה בימינו - "נאו",

והוא יביא כל יהודי לאה"ק
במהרה בימינו "נאו",

בגאולה האמיתית והשלימה -
"נאו".

החזיר

/ סיפורו של 'תמים'

פרק טז - חלק שני

(פרק ששה-עשר העוסק בגרמניה, מחולק לארבעה חלקים)

שש וחצי בבוקר. יום שבת-קודש. יום א' דראש השנה. ברלין.

דביר התעורר על הספה בסלון ביתו של השליח כשרמב"ם-לעם שמוט מתחתיו, לבוש בכובע וחליפה ונעליו לרגליו. לידו מונח נעגל וואסער. ליד השולחן הוא ראה את ה'מקורב' הגרמני עם כיפה יושב ולומד. אירועי יום האתמול לא משו מזכרונו. כאשר הגיע אתמול אחראי התרבות הוא חקר את דביר שעה ארוכה ורשם הכל, ואחר כך ביקש מאיש הבטחון ללוותו בניידת כאשר דביר הולך רגלית עד בית השליח. רק ב-1 וחצי בלילה הוא הגיע לבית השלוחים, מרוב עייפות הוא רק התפלל מעריב עשה קידוש, אכל את סימני החג ונרדם עם רמב"ם...

הוא ניסה לתכנן את צעדיו היום. בעצם היום אין 'מבצע שופר' ואי אפשר לטלטל כרטיסי משיח ושבע-מצוות. אז מה עושים? לפני נסיעתם, אמר המשפיע ר' זלמן שיחה בפני התלמידים, והסביר כי הרבה מה'המשכים' של ראש השנה עוסקים ב'ראש השנה שחל להיות בשבת'. ומדוע? כי בקביעות כזו ביום הראשון אין 'מבצע שופר' ולכן צריך להתפלל באריכות 'עם המאמר'. דביר אף פעם לא 'התפלל באריכות'. האמת היא, שהוא לא בדיוק יודע מה זה. בעצם דווקא באלול השנה המשפיע החדש שרוליק הילמן התוועד איתם על קטע מליקוטי דיבורים שבו הרבי ריי"צ אומר שאלו שחושבים ש'עבודה' זה רק תפילה באריכות הם טועים, 'עבודה' זה שהרחוב וכל אבן שבו תאיר ותרגיש כי דורך עליה יהודי מואר [הערת מערכת החייל: אולי הכוונה ללקו"ד ליקוט יח סמ"ט] "בדורנו כשתמים יושב בסדר חסידות בוקר, מתפלל עם פירוש המילות במתינות, לומד בסדר עיונא, בצהריים יוצא למבצע תפילין ואחה"צ

חוזר ללמוד ובערב שוב לומד ובלילה לומד שיחות ואח"כ יוצא לרחוב ומאיר ומפיץ ומדביק, כל זה הוא 'תפילה אחת ארוכה'! בכך נפרדים מכל הגאווה והישות והתאוות. ובכלל היום עיקר העבודה היא 'פדה בשלום' מתוך מנוחה של לימוד התורה ולא רק חרבי וקשתי 'צלותי ובעותי' של התפילה". אז מה יש לו לעשות במשך יום שלם? ... להתפלל במנין הביתי של השליח? לא בא בחשבון. לכן הוא החליט לממש את כוונותיו מאתמול ולהתחיל ב'מסע טיהור' גרמניה... המקום ממנו נפתחה הרעה. מקור האכזריות החולנית שרצחה במיתות משונות וכמעט הכחידה את העם היהודי ברוחניות על ידי משה מנדלסון שר"י, ואחר כך בגשמיות [הערת מערכת החייל: להבדיל, ולהעיר מדברי חז"ל: שהמחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו] - על ידי היטלר ימח שמו בשיתוף פעולה של תושבי גרמניה כולם.

כבר היו לו תוכניות רבות, אך ראשית-כל עליו ללכת להתפלל במנין הגרמני של האורתודוקסים ולנסות לחזור בפניהם על בשורת הגאולה. אתמול בבית המרפא הוא שמע מאחד הנוכחים כי 'שם זה המרכז של החשיבה היהודית הגרמנית'.

ה'מקורב' רפאל-הנס אמר לו שלא כדאי אפילו לנסות, "הם כל כך כבויים וכל אור מסנוור אותם..." אך דביר כבר היה בתוך הפעולה. הוא בירר היכן נוהג השליח לטבול ולאחרי ששינן את הדרך לרחוב אאוגוסטשטראסה, עמד כבר לצאת. "אתן לך רמז חשוב למספר בנין בית הכנסת", אמר רפאל-הנס במין חצי סודיות, "מספר הבית של בית הכנסת זה מספר 77. בקהילה הגרמנית הבנין הזה קרוי "זיבן און זיבציק"!!! לראשונה הוא חש כי רפאל-הנס הוא 'משלנו'. הוא שמע פעם מר' יודל כי כמו שלמחשב ול-DNA יש קוד, וגם בגמרא יש סוגיות עם 'סימן', כך חב"דניק אמיתי הקוד שמדליק אצלו את המערכת הוא '770' "זה ש'בית משיח' זה '770', זה ש'פרצת' זה '770, זה שבכלל

הבית-כנסת של רבינו זה במספר '770' זה נקודה אחת של שלימות העבודה שמתבטאת בגילויים של הגימטריאות הללו, כמו שהרבי מסביר על תורת הגימטריאות שזו מהות אחת שהגימטריא רק מגלה אותה".

אחרי טבילה בבריכה, הוא הגיע כעבור שתיים הליכה לבית הכנסת היהודי. מבנה לא מפואר. רפאל-הנס סיפר לו כי המבנה המפואר שרד את השואה, אך הוא נהרס אחר כך.

בשער המבנה עמד שומר-נכרי ושאל בגרמנית לשמו.

Dvir Negbi, the King's soldier

(דביר נגבי חייל המלך), ענה דביר באנגלית.

השומר הביט בו במלוא הרצינות וחיפש במחשב את שמו, "ווען האבן זי איינן פלאץ באשטעלט?" [-מתי הזמנת מקום?], שאל השומר.

דביר הבין קצת וענה באנגלית:

I did not order. I have an urgent message from the king to say to the worshipers now. It is urgent

"לא הזמנתי. יש לי מסר דחוף מהמלך לומר עכשיו למתפללים. זה דחוף".

כאשר דביר אמר את המושג 'דחוף' התרומם השומר ואמר "דרינגנט"? הוא סגר את חדרו וחזר כעבור כמה דקות עם אדם מבוגר יותר, היושב-ראש של בית הכנסת שביקש לשמוע מה בפיו של דביר. "הם אנשים מאד רציניים וקונקרטיים", הרהר דביר לעצמו, "אם הם היו מסורים למלך, הרבי היה הופך איתם את העולם". בדקות הראשונות של השיחה האדם המבוגר רצה לשמוע מדוע הוא הגיע לכאן ולמה לא הזמין מקום מראש, דביר הסביר את ענין ה"השגחה פרטית", ואת שליחותו של הרבי מלך המשיח שליט"א לפרסם בכל מקום את בשורת הגאולה ומציאותו של משיח ואת מה שצריך לעשות כיום. האדם שהציג עצמו כ'רפאל-מארק גייגר' חשב זמן מה וענה באנגלית:

For such a serious thing, we need to hold a board meeting and make a decision

[-עבור דבר כל-כך רציני אנו צריכים לערוך אסיפת הנהלה ולקבל החלטה].

תוכן תגובתו הרצינית וצורת ההבעה רק העצימו יותר את דביר. "הם 'שבויים'" צייר אותם דביר בדמיונו. בתוכו התגבשה מחשבה עצומה: הסחורה האמיתית של הנשמות הרציניות שבויה עדיין בגרמניה! זה אפילו יותר מדבר המלך

בוישב תשנ"ב על צרפת. ברלין?! זה מקום שעדיין לא ניכר שם החרישה והזריעה של הרבי! חובה לעשות כאן 'קצירה'! זה המבצר האחרון! חייבים לפרוץ פנימה בכל מחיר!".

דביר שלף נשק אחרון: "מר רפאל-מארק גייגר מה שאני אומר זה 'רליגיוזוס דיסקרט' [-צו דתי]!" ברגע שדביר ביטא את צמד המילים 'צו דתי' הכל השתנה! רפאל-מארק גייגר נעמד ואמר "זה צו דתי? אז צריך לדבר עם ה'ראבינער' בעצמו - ראבינער ד"ר רפאל-מרק שמידט! אני אגש אליו מיד".

"רליגיוזוס דיסקרט' זה בעצם 'קבלת המלכות' נוסח גרמניה? הם ממש 'כלים' לצו מלכותי" נדלק דביר.

כעבור כעשר דקות הודיע השומר לדביר כי התקבל אישור להכניסו לבנין. עליו לשבת בבית הכנסת בשורה תשיעית כסא 15. הלוח הממוחשב המתוכנת בספירה לאחר של זמן התפילה הראה שבעוד שעה וארבעים דקות בדיוק התפילה תסתיים. ההנחיה היתה שלפני מנגינת 'אנעים זמירות' הוא יגש לראבינער ד"ר רפאל-הנס שמידט שיושב בשורה ראשונה כסא 3 עם הפנים לקהל ויציג בפניו את דבריו...

דביר היה בעננים "הצלחתי לקבל אישור רשמי לחדור למבצר הנשמות האחרון!".

כאשר דביר נכנס לבית הכנסת היה זה רגע שבו עושים כולם "אומבלעטערן", משמעותו 'להפוך דף'. בגרמניה לא הופכים בבית הכנסת דפים לבד, כולם ביחד. זה מעין 'טקס' המבטא שכולם מתפללים ביחד... "הם או מטומטמים או עוצמתיים ואולי שניהם יחד", השתומם דביר. "איפה הם ואיפה הישראלים..."

המקום של דביר היה מקום פנוי שגם לפניו היה פנוי כך שכניסתו לא הפריעה ליושבים ולא הצריכה אותם לעמוד עבורו. "הכל מתוכנת. הם מאובנים?". איש לא סובב ראשו לראות את הנכנס. גבאי בית הכנסת שיושב במקום מוגבה במרכז בית הכנסת ליד בימת הקריאה ניגש אליו, הגיש לו מחזור ופתח לו את העמוד בו אווזים עכשיו. 'יוצרות לראש השנה'. דביר הביט בפיוט 'אנסיכה מלכי' והוקסם מהמילים ה'מלכותיות' ומההשגחה הפרטית שבדיוק כאשר נכנס אחרי ה'אומבלעטערן' פתח לו הגבאי בפיוט 'אנסיכה מלכי' העוסק בהמלכת המלך:

אַנְסִיכָה מַלְכִּי. לְפָנָיו בְּהִתְהַלְכִּי. אֶמְצֹ בְּהִמְלִיכִי. יֵאָזֵר עֲזִי וְיִמְלֹךְ:

... איש מלאכי. ישלח ואז ימלך:

בתוכי יהלך. בהופיעו למלך. במלכותו אמלך. ואז ימלך:

גברת ממלכות. במגרו ממלכות. גוים וממלכות. יהם והוא ימלך:

גליון הליכות. וספר תהלכות... חזקיו למלך:

...תדשו מלוכה. כדת וכהלכה. חטר ממלכה. במישור ימלך:...

קצינים אשר מלכו. אדרת ישליכו. קול יתנו וימליכו. לאדון כי ימלך:...

המושג 'מלוכה' הופיע כאן בעשרות ביטויים והקשרים! 'חייבים להכריז כאן 'יחי אדוננו' בער דביר בתוכו.

התפילה הסתיימה? כן, אך עכשיו יש את טקס 'אנעים זמירות'. הגבאי ניגש ברשמיות

לדביר והחוזה בידו כסימן לגשת

כעת למקומו של הרב. דביר

הביט במתפללים כאשר

עבר ביניהם בדרכו

למקום הרב. איש מהם

לא הרים או סובב את

ראשו להביט בו. כולם

היו מרוכזים במחזור.

הרב היה אדם מבוגר

מאד, בעל גוף מוצק

וגבוה, הוא היה הזכיר

לדביר את הזוג שנתקל בהם

בשדה התעופה. זקן מסודר

עטה את פניו ועל ראשו חבש

כיפה גבוהה במיוחד, טלית עם עטרה

מכסף על כתפיו, מבע תכליתי מאד.

הרב פתח בברכת החג בלשון-קודש במבטא גרמני כבד, כאשר נענה שדביר אינו דובר אידיש.

בתחילה ניסה הרב לברר בנימוס מה משמעות הדגלונים שדביר עונד על כובעו וחליפתו כשהוא

שואל ברצינות "הינך חבר בתנועת נוער, נכון?", לרגע דביר חשב שהוא מתלוצץ, אך מבע פניו

ביטאו תכליתיות והרב המשיך "מחבב הנני תנועות נוער. יש בהם לתת לבני הנעורים מרץ

והם מחנכים לאזרחות טובה ונאמנות למולדת. גם אני בנערותי הייתי חבר בתנועת הנוער של

'תורה עם דרך ארץ', לצערי הסמלים שענדתי אז על חליפתי, אבדו לנו במלחמה."

דביר התבלבל. ראבינער שמידט חיכה שדביר יסביר והוא פתח בחצי גמגום:

"אני חייל בצבא המלך".

ראבינער שמידט לא הבין. "אתה כבר הגעת לגיל היוצא לצבא? בצבא של מדינת היהודים בארץ ישראל?"

דביר כמעט התחרט מכל הדיון והחליט "אני ידבר איתו הכי דוגרי וזהו":

"הרב שמע על ליובאוויטש? על הרבי?"

פניו של שמידט התעוותו מעט והוא הנהן בחצי פה: 'כן'...

"הרבי הוא מלך המשיח והוא ביקש מכל אחד לפרסם בכל מקום כי הגאולה מגיעה, את הדגלונים הללו אני נועץ בחליפתי ובכובעי, כדי לעורר התענינות אצל האנשים שסביבי, שיבררו אצלי על הגאולה והגואל ומה הם יכולים לעשות כדי למהר את ההתגלות. עכשיו אני רוצה לבקש רשות לעמוד כעת אחרי התפילה ולבשר למתפללים את בשורת הגאולה."

"היום כבר אין את ה'מלכות'"

הגיב שמידט במין כעס

בהול ותמוה. "אבל גם

אתם אומרים את הפיוט

היפה 'אנסיכה מלכי'

ששמעתי היום", ענה

דביר. פניו של שמידט

התקשו מאד והוא

דיבר במהירות "זו היתה

טעות נוראה של החזן.

אנו נעשה על כך אסיפה",

דביר לא הבין "למה טעות?

זה כתוב במחזור שלכם". שמידט

התבונן בדביר פתח את המחזור והראה

לו כי "בשנה בה יום ראשון של ראש השנה חל

בשבת אומרים 'אנסיכה מלכי' ביום ב' של ראש

השנה". "החזן שלנו הוא חדש, לא מהקהילה ואינו

יודע שאצלנו צריך להתכונן כראוי, ועל כך נצטרך

להגיע להחלטה. כבר קבעתי אסיפה לעוד שלשים

יום" שיתף שמידט את דביר כזקן ורגיל.

דביר נדלק ואמר בהתלהבות "הרב, אולי זה בדיוק

בהשגחה פרטית שאני ידבר עם המתפללים על

מלך המשיח?"

שמידט הביט בו ממושכות, נטל את כף ידו

של דביר ואמר "אני מחבב נערים נמרצים. אך

אינני יכול להסכים לבקשתך, כאן בבית הכנסת

יש חוקים מיוחדים ששומרים על המקום כבר

למעלה ממאה ועשר שנים ואין לשנות אותם.

בכדי להצהיר 'פרוגרמה' מעל בימת הקריאה יש

לשלוח את כל הפרוגרמה בכתב כשלושים יום קודם לכן, ולאחר שהנהלת הקהילה קוראת את הדברים מתקבל האישור, אך אי אפשר באופן כזה לתת לך אישור".

כמו באות קבוע מראש, גבאי בית הכנסת ניגש לומר כי הראיון הסתיים. אולם ראבינער שמידט קרא שוב לדביר ואמר: "אתה נער נמרץ. אני מוכן להזמין ללשכתי מחר אחרי תפילת מנחה כדי לשוחח על אידיאות, על דעות והשקפות", הוא השתתק לרגע והמשיך "וגם על ליובאוויטש..."

לצופה מן הצד היה זה 'קרב' נטול סיכויים מראש. 'ילד קטן ומסכן', מול אדם שהגיע למעמד רב בקהילה עתיקה, חזקה ומסודרת. הרב נעמד כבר לצאת מהתפילה, כאשר דביר שוב ניגש אליו בעקשנות ואמר "אני לא צריך לדבר. עדיף יותר שהרב בעצמו יאמר את הדברים למתפללים..." גבאי בית הכנסת הביט בו בחומרה, אך ראבינער שמידט נעמד, הביט בדביר, ואמר בנוקשות בגרמנית Die Natur von einem Juden -] טבע של יהודי[...]

"יודען... גם הם מכנים את היהודים 'יודן'!..."

דביר נשבר פעם שניה מאז אתמול...

לרגע הוא החליט להתפרץ עכשיו לבימת הקריאה ולדבר כאוות נפשו, אך משהו עצר אותו. "יש איזו עוצמה בעבר שלהם שעדיין מרתיע לפרוץ את המבצר הברלינאי בו נשמותיהן שבויות", הרהר דביר בכאב מתסכל. ותוך כדי שראבינער שמידט ממשיך ללכת, ניגש אליו ואמר 'בעז"ה אחזור מחר במנחה'. שמידט הסתובב הביט בו והגיש לו יד לשלום. דביר הגיש את ידו ושמידט לחצה בחוזקה באומרו בעברית "שנה טובה לעם ישראל. שנה טובה לליובאוויטש. אתה נער-יהודי נמרץ".

השעה היתה כבר לקראת חצות היום. דביר לא מיהר, אך בית הכנסת התרוקן בפעם אחת. לגמרי. בשקט. ללא פטפטת. ללא התקהלויות. הוא שם לב כי בכניסה ישנו חדר הלבשה ובו כל המתפללים משאירים את הטלית, הכיפה והחליפה ויוצאים לרחוב כ'גרמנים לכל דבר'!

הוא נבעת. "זו התרבות בת מאה ועשר שנים שקהילת 'עדת ישראל' שומרים? אבל משיח זה מחוץ לחוקים?"

מרבית התרגשות-ממורמרת הוא שכח לשאול את הדרך חזרה לבית השליח. הוא גם לא זכר את כתובת השליח. שעתיים הליכה לפניו בברלין העצומה כשהוא לא יודע את הכיוון!

לפי זכרונו יש ללכת ישר את כל רחוב

אאוגוסטשטראסה ואז בכיכר לפנות ימינה ובמשך כחצי שעה ללכת ישר. אחרי הליכה רצופה של שלשת רבעי שעה, הגיע דביר לשכונה עם בנינים צפופים מאד ישנים. "טעיתי". קלט דביר "אך זה בהשגחה פרטית לשוחח עם אנשים". הרחובות היו כמעט ריקים. הוא ראה סופרמרקט גדול ונכנס אליו לברר. בעצם לברר מה? "היכן גר אלישע וילהלם שליח המרכז?" הסופרמרקט בשעה זו היה דליל מאנשים. באזור הפירות והירקות עמדו כמה אנשים ביניהם ה...זוג משדה התעופה! דביר עמד לגשת אליהם לנסות לשאול, הם עמדו ליד קבוצות 'מגדלי פירות' סימטריים. הכל מתוקתק ומצוחצח. כשהוא ניסה להתקרב לזוג, הביט בו הגבר המבוגר במין מבט תמוה-מפוחד-אטום, דביר לרגע נרעד ובתנועה לא נכונה במרפקו פגע באחד ממגדלי הפומלות. ברגע אחד עשרות פירות התפזרו על הריצפה! דביר נבעת... בתוך שני רגעים הגיעו שלשה עובדים וללא ניד עפעף סידרו בחזרה את הפירות בסדר מופתי. דביר ניסה להתנצל בפני אחד מהם אלא שאז אחד מהעובדים הפנה את מבטו אליו, הביט על חבירו ועל הזוג המבוגר וסינן במבט אטום - 'יודן... יודן' - - -

רעד עבר בכל גופו של דביר כשראה את התספורת וכיתוב-הקעקע של שניהם. "ניאו נאצים"... "דביר תברח! תברח מהר!", לחש לו קול בליבו, אך ממקום אחר במוחו נשמע הקול "אנו בדור הגאולה זה דמיון בעלמא הנסיון פוקע כאשר לא מתפעלים, דביר אתה חייל, דבר איתם על שבע מצוות. זה יציל את העולם משואה, כך אמר הרבי מלך המשיח שליט"א!" הוא החל לחזור על עקבותיו לצאת מהסופרמרקט, אלא שבאותו רגע חשכו עיניו. חמשה ניאו נאצים כבר עמדו בפתח הסופר! כולם עם כל סממני ההיכר החייתיים-תינוקיים-מטורפים שלהם!

נער יהודי בודד, במדינה זרה, מול חיות אדם במגרש הפרטי שלהם. "דביר, ברוך הבא לגרמניה הנאצית"!

"לצאת מהסופר או לא? ללעוג להם? להסביר להם? להתחמק מהם? מה המלך עכשיו רוצה שאעשה?". דביר ניסה לשמור על קור רוח ולחשוב בהגיון-אלוקי. "אולי אני צריך להיות זה שיעמוד לראשונה מולם וידריך אותם על האמת האלוקית. כן זה יהיה שם דבר! דביר נגבי הצליח לפצח את ה'ניאו נאצים'! ואולי זו סתם גאווה ודמיון. הרי אדמו"ר הזקן מסביר בפרק כ"ז בתניא כי גסות הרוח מרוממת לפעמים את הצד הרוחני של האדם ומתעה אותו?"

הזאת! חייבים לבצע את השליחות!"

בית השליח ר' אלישע. צהרי יום ראשון של ראש השנה. התפילה הסתיימה. הקהל המצומצם מסיים עכשיו כבר את הקידושא רבא. אווירה ביתית-אריסטוקרטית-חצי-לבבית-מחוייכת. מאכלים, כלים נאים, שולחן מעוצב. לקראת ראש השנה זכה אלישע לקבל מהרעבע מתנה אדירה. את ישראל נח איידלעמאן מסניף תומכי תמימים שיכון חב"ד. הוא גם בעל-קורא חרוץ, גם בעל-תוקע וגם 'יודע נוסח' על כל הניואנסים המבדילים בין נוסח ימים נוראים חבד"י-ירושלמי לחבד"י-רוסי וחבד"י-פולני. הוא יודע את מקור ההבדלים בין שליחי הציבור בבית חיינו. בערקאוויטש ובוטמאן, הרצוג וגולדשטיין. הוא גם ידע את ההבדלים שהיו בין ר' שמואל זלמנוב לר' יוסל ויינברג עליהם השלום. אך בעיקר הוא מעריץ-חסיד-בטל ל'שלוחי המרכז'. אצל ישראל נח כל מילה של השליח הוא דבר המשלחים-משלח. הוא מתקשה להגדיר בדיוק האם כיום אלישע וילהלם הוא שליחו של הרעבע, או שביתו הוא סניף של 'המרכז לעניני חינוך'. בכל מקרה הרי בית השליח נתפס אצלו כ'אדמת קודש' והשליח הוא בבחינת ה'כהן גדול שיהיה בימים ההם'.

"ישראל נח, בזכותך יכולתי היום יותר להתפלל", החמיא אלישע לישראל-נח, "אתה הגעת לכאן בעיתוי כל כך מדויק, היה חסר לי משהו בדיוק כמוך".

אך משהו העיב על האושר של ישראל-נח מהמחמאה. עובדה עדינה ודקיקה פגעה בו כמחט חדה. הוא לא יכל שלא להבחין בהערצה דקיקה ועמוקה של השליח אלישע וילהלם כלפי דביר נגבי... הוא שם לב לכך במבטים, בצורת הדיבור וההתייחסות אתמול כאשר דביר חזר אחרי אחד בלילה מבית המרפא. "אני כאן 'קורע את עצמי' לסייע לשליח והוא מעריך את דביר ה'בעל-תשובה הזה'?" אך מה שיותר הקפיץ אותו היתה ההתלהבות העצומה מדביר, אצל 'המקורב' הגרמני רפאל-הנס אופענברג. "הוא לא ישן בכלל. הוא כמו הכהן בבית המקדש שנרדם עם בגדיו", סיפר למתפללים כשהוא מתפעל שוב ושוב במין חשיבה ייקית נאיבית-מטומטמת-כנה. "הוא הבטיחני שנלמד היום את הספר הכי חשוב בחב"ד", אמר בבוקר רפאל-הנס לישראל-נח. "איזה ספר?", שאל ישראל-נח בכעס-מסקרן. "הוא נקרא 'דבר מלכות'... הוא אמר שהוא כמו אצלנו בגרמניה 'רליגיוז דייסקרט' - [-'צו דתי']".

הוא ניסה לצייר את פניו הקדושות של הרבי מלך המשיח שליט"א, אך... במקום את תואר פני משיח הוא ראה את - סבא... סבא בפנים חמורי-סבר לוחש לו "דביר, הם חיות אדם! אמרתי לך, בדיוק בשביל זה צריך את צה"ל שיגן על העם היהודי מפני אויבים, שלא תבוא עוד פעם שואה" - - -

"לא! לא! הרבי הוא לבדו האמת! לא האמת ה'קומפקטית' שר' זעליג מדבר עליה! הרבי אומר בפירוש שאין להתפעל מהם! 'העולם מוכן'!" הוא לא שם לב כי במקום חמשה גלוחי ראש, עמדו שם כבר כמעט עשרים!

"אין לי מה להפסיד, זו שליחות אלוקית! גם הם גויים שבויים בשבי הקליפות. לא סתם נשלחתי לכאן!" הוא כבר הכין מה לומר להם ובאיזה תווי פנים כדי שלא יחוש את עליונותו, הוא כבר סידר את המילים בפיו והחל לצעוד לעבר דלתות הסופר...

כל פסיעה נדמתה לו כנצח... אולם ברגע שכף רגלו דרכה מחוץ לסופר הוא שם לב כי הם מתרחקים! דביר הביט בפניהם וכאילו אמר 'חכו, חכו', אך ניידת משטרה הגיעה למקום! מתוך הניידת יצאו שני שוטרים. רגע, אחד מהם מוכר לו. כן! זה איש הביטחון מאתמול. מבית המרפא היהודי. זה ששיחרר אותו! הוא יצא ביחד עם שוטר נוסף וכשהוא מצביע על דביר הוא הסביר לחבירו "ער איז א איין יונגער יודישער ראבינער... ער גלויבט אין מאשיח"... [-זה רב יהודי צעיר. הוא מאמין במשיח], דביר שוב החל להסביר לו כי טעה בדרך. וגם בלעדיו הוא היה מסתדר כי הרבי אומר שזה דמיון! הוא ביקש מאיש הביטחון לתת לו לגשת אליהם ולהסביר על שבע מצוות בני נח, אך האיש שב וחזר והסביר לו כי הם מסוכנים מאד ואם הוא יגש אליהם מיוזמתו הוא לא לוקח עליו אחריות. דביר הביט לצדדים וראה אותם עומדים מרחוק. הוא התבונן במחזה שלא ראה מעולם. שכונה-פרברית בברלין. אוסף נערים שגדלים על אווירת שנאה. לבושים שונה, עטויים סמלים. הוא... ניסה להתקרב אך... הם החלו להתרחק ממנו! "סתם נערי-רחוב מגודלים שמופעלים על ידי פוליטיקאים-נהנתנים שרוצים להתקדם על ידם. הרבי יכול ברגע אחד לנקות אותם מהכל"... הרהר דביר. "בעצם מאתמול בערב עד עכשיו לא עשיתי כאן כלום בברלין. כל מה שניסיתי לא הצליח בכלל!..." דביר הלך באיטיות ברחוב הראשי מהורהר ולפתע התגבשה בו החלטה:

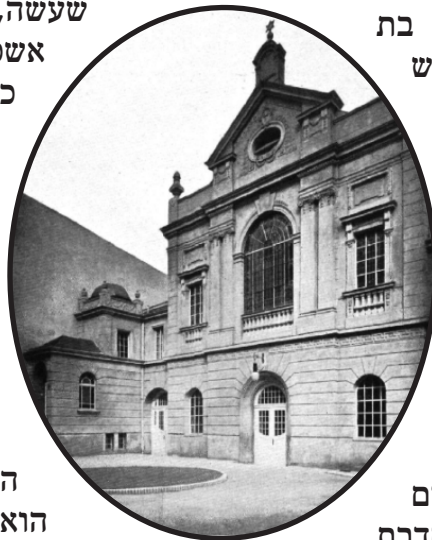
"אני צריך להאריך את הכרטיס עד יום כיפור, כדי לחזור פעם נוספת אחרי ראש-השנה לשכונה

ישראל-נח כעס נורא וכמעט פלט: "מי זה ה'דביר הזה' שיאמר מה הכי חשוב? הוא כמוך רק עכשיו בא לחב"ד, איך הוא מחליט מה 'הכי חשוב'?" אך כמו כל נער טוב מחונך, שתק והחליט להכין את רפאל-הנס לקראת שטיפת-המוח של דביר. "אתה למדת פעם שער היחוד והאמונה בתניא?", התנשא ישראל נח בעדינות-מוסווית. רפאל-הנס אישר. "אבל זה לא מספיק ללמוד את זה לבד, יש פירוש מיוחד שכתב על זה אחד החסידים הגדולים בחב"ד, והוא מסביר שם שקודם כל צריך לדעת שכאשר הקב"ה ברא את העולם הוא עשה אותו למציאות אמיתית. אי אפשר לדמיין דמיונות". רפאל-הנס הביט בו ואמר "כן? הידד! אז אין כלל מחלוקת בין חב"ד לבין הצדיק שמשון רפאל הירש... כך הוא כותב ב'אגרות צפון'... לכן הוא חידש את 'תורה עם דרך ארץ' כי העולם הוא מציאות כמו התורה. רק 'תורה עם דרך ארץ' ביחד מבטאים את מעמדו וייחודו של העולם..."

"עכשיו עומדת להיות כאן שיחה בת שעתיים לפחות, כדאי שתעשו קידוש קודם", הגיב בחן השליח. "רפאל-הנס הוא 'דוקטור תורה עם דרך ארץ' של הרב הירש, הוא עשה על כך עבודה מדעית וכך קצת חזר בתשובה".

"מי זה הרב הירש?" תמה ישראל-נח בקול. "אין אתה קורא בספר הביוגרפיה - ה'תולדות'?", הגיב רפאל-הנס בפליאה "זה בתולדות של הראבי יוסף יצחק, שם המכתבים על הרב הירש. יש גם במכתבים בסדרת ספרים בשם 'אגרות קאדעש' של רבי שלום דובער בחלק שני. יש גם באותה סידרה של 'שליט"א' גם שם כמה פעמים הוא מוזכר".

[הערת מערכת החייל: להבנת השיח, ראוי לעיין במכתב כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ בספר התולדות שלו ח"ג ע' 290. להלן כמה קטעים: "כוכב רע הופיע באשכנז הוא משה [מנדלסון] מדעסוי ימ"ש, איש תורני המלא אשכולות מרירות למו, וילש בצק בלולה מכפירה ותורה... ואכילנו את רועיו ותלמידיו... לעשות תעמולה לשיטה "הייה עברי בביתך ואזרח ברחוב", ובזמן קצר הנה מדינת אשכנז הורעלה... פור התפוררה מדינת אשכנז... עד כי יבוא הרב הירש ז"ל, ולא מצא בעיר ואם בישראל איש ואשה שומרי דת אלוקי ישראל בטהרה... אנא חכמי אשכנז ועסקני הציבור, העומדים כיום על רצפת בהט אשר יסד

הרב הירש ז"ל, והאוחזים דגל הדרך המשובצה בחכמה מסודרה: לכו נא ונלכה לבקר, בכח מי בא המחריב מנדלסון? האם לא בכוח התורה הבלולה בחכמת בני קדם?!... בעת ההיא במדינת אשכנז גלות ישראל מתבוססת במי ראש ולענה, ארס מנדלסון התורני והמשכיל... עד שקם ויעמוד בין המתים ובין החיים, להציל שארית הפליטה משחת הריפורמה; בכוחו האדיר נטה קו, ובמחוגת חכמת קדם תארם ויעשם כתבנית איש מאמין באלוקי ישראל... ויחזקם במסמרי מדע... ויתן ספר בידיהם, וילחש באוזניהם, ויפח רוח חיים באפיהם, ויברכם לאמור: "והייתם עטרת תפארת ביד ה' ואנשים..." התורה אשר יהודי אשכנז מחוייבים למורם מאורם, הרב הירש ז"ל, אין על עפר משלו... אמנם הבאים אחריו לא ידעו לכלכל דרכם, לייסד ישיבה של תורה תמימה... וילכו הלאה בדרך אשר הראה הרב הירש ז"ל בתחילה, כי לא הבינו אשר הרב הירש ז"ל בתחילת ההצלה לא יכול לעשות אחרת מכמו שעשה, ולסוף דעתו לא ירדו... שיטת אשכנז הראתה טיפוס חדש: יהודי כשר, גם מהודר, מגוהץ ומנוקה, מקיים המצוות כהלכתן... לכל דבר המגביל את היהודי ומבדילו מן העמים כבר מצאו חכמי אשכנז ההכשר מראש... היהדות והחיים הולכים שלובי זרוע].

ישראל-נח הביט בו באי-הבנה "אז מה עם הרב הירש אומר כך, אבל זה יסוד החסידות שהעולם הוא 'מציאות' ומי שאומר שהעולם הוא דמיון, הוא לא מייצג את חב"ד", פסק ישראל נח חצי-בביטחה. רפאל-הנס ניסה לדבר בעברית תקינה, אך יצאו לו קטעי משפטים כ'כותרות': "רבי יוסף יצחק ורבי שלום דובער וראבי אומרים שהרב הירש עצמו היה צדיק, אבל דרכו לא מתאימה כי היא 'אפולוגטית'. הוא אמר שליהדות גרמניה צריך להסביר כי העולם יש לו ערך עצמאי ומשמעותי בעיני רבוננו של עולם. צריך ללכת נימוסי, להקפיד על אסתטיקה. את כל טעמי המצוות הוא הסביר בספר 'חורב' כיצד הם גורמים ליהודי להיות "אדם-ישראלי" שלם ואז יבוא לידי ביטוי העיקר של יופי הבריאה".

"זה בערך כמו החסידות לכבוש את העולם, מה זה שונה?", שאל ישראל-נח בחשש. "החסידות", הגיב רפאל-הנס בהתלהבות, "החסידות זה שונה". הוא הביט בשליח ר' אלישע ואמר "הרב אלישע הסביר לנו כי לפי החסידות תפקיד היהודי הוא לגלות את האלוקות שבהעלם [את המונח 'העלם'

באותו סוג מוסד שהוא לומד, כל שכן שלא ראה ולא הכיר את ההגדרה 'חיילי המלך'. הוא רק ראה - 'מחללי שם ליובאוויטש' [הערת מערכת החייל: רח"ל]. והנה עכשיו הוא נתקל ביהודי 'מקורב' שמנסה לתת לו תמונה שונה ממה שהוא מכיר. לומר שה'עולם' הוא 'מציאות' זה לא איזה 'חידוש' גדול של 'שער היחוד והאמונה'. זו הנחת הבסיס אצל כל מי שחוקי המשיכה של כדור הארץ חלים עליו. גם אצל רפאל-הנס 'המתקרב' מובן כמו פשט כי החידוש בה"א הידיעה של ליובאוויטש זה ה'אויס וועלט'.

זו היתה הפעם הראשונה אצל ישראל נח מהרגע שהגיע לברלין, שהוא חש מבולבל-מושפל-מנוצח וחלש.

אולם השליח אלישע בעל לב-הזהב הרגיש בזה. בעברו הוא היה מדריך בישיבת מונטריאל הנודעה ו'משחקי כוח-רגשיים' של גיל ההתבגרות לא היו זרים לו. בהתאם לכך הוא שלף קלף חברתי להרים לישראל-נח ה'עובד' את המורל, ובפנים חמורות-סבר-מעושות הוא לחש לו "ישראל נח בינינו, אולי תסביר לי איך דויד סגל מרשה לעצמו לא לבוא לבית כנסת בראש השנה עד אחר-הצהריים?".

וזה עבד! מצב רוחו הרוחני-חסידותי של ישראל-נח השתפר ברגע אחד! "פשוט בושה! 'חילול שם ליובאוויטש' [את המונח הוא אמר בהגייה ובתנועת פנים ליובאוויטשאית חמורת סבר], תחשוב איך מביטים על כך ה'מקורבים' [כנ"ל ההגייה ותנועת הפנים], בחור שצועק שהוא שייך לליובאוויטש מתנהג כך? מי בכלל מחנך אותם?". כשהוא אמר 'אותם' הוא רצה כבר להרויח לדרוך גם על דביר גבאי.

"חבל שלא דיברנו על המשיח", הגיבה השליחה, "דויד צהרים טובים וגוט יו"ט. היום מותר לטעום לפני התפילה. אין תקיעות. בוא תקח קפה ועוגה". סבר-קמטי-פניו של דויד לימדו כי הם היו עד מקודם ב"מכבסת עולם שכולו כלום", אך למרות זאת הוא הגיב - "גם מחר יהיה מותר כאן לשתות קפה ולאכול עוגה לפני תקיעות. 'תקיעת שופר היא רק מפי אדם' וזה רק אצל הרבי מלך המשיח שליט"א, בשאר המקומות זה רק 'זכר למקדש'..." [הערת מערכת החייל: כפשוט שאין להנהגה זו מקור הלכתי-חסידי-התקשרות, אך לא הושמטו הדברים, בכדי ללמד על ההמשך].

ישראל נח התנפח מעונג וחשב לעצמו "דויד עושה לי את העבודה. הוא לבד מראה לכולם כי הוא גורנישט! 'שפיץ עיפרון ללא עיפרון', כמו שמגדיר אותם המשפיע ר' אברהם. תיכף הם יגלו

הוא ביטא בצורה מוזרה שרק לאחר הגייה כמה פעמים הצליח ישראל-נח להבין במה מדובר]. על ידי שמסירים את ההעלם מגלים איך הכל רבון עולם וזו הגאולה". "ולפי הרב הירש מה היא הגאולה"? שאל ישראל-נח. רפאל-הנס הררה ואמר "בזה נחלקו תלמידיו, אני חושב שלא חשב שתהיה דווקא גאולה בארץ ישראל על ידי מלך, אלא הגאולה היא גאולת הפרט שחי חיים נכונים בעולם", רפאל-הנס שתק ולבסוף הוסיף: "זו הסיבה שאצל הרב שמשון רפאל הירש היו שני דברים מרכזיים מאד בעולמו הדתי - אזרחות טובה ולימוד מדע, שני הדברים הללו ביטאו אצלו את ההשתלבות של היהודי הדתי עם העולם. גם אצלכם במדינת ארץ היהודים יש את הויכוח היום על לימודי מדע בישיבות קודש והליכה לצבא כדי להיות אזרח נאמן למולדת. זה שיטת הצדיק הרב שמשון רפאל הירש שהעולם הוא תכלית עצמאית".

ישראל-נח לא היה מסוג הבחורים ה'משכילים' ולא מסוג הפילוסופים-היסטוריונים להבין את משמעות דבריו של רפאל-הנס, בטח לא בהשוואה לויכוח הכוחני-פוליטי-ממוני המתרחש בארץ בין הדתיים-לאומיים והחרדים לגבי ליבה וצבא בישיבות. השיח הזה היה זר לו לגמרי, כל שכן בראש השנה ש'ממעטים בדיבור'. ישראל נח היה בחור חסידי איכותי ותמים שפשוט היה 'מצטט' בקבלת-עול מה ששמע מהמשפיע ר' אברהם. עיקר הקאך של המשפיע ר' אברהם היה שבחור לא צריך לעסוק בענינים מחוץ לעולמו הפרטי בעבודת ה' שלו, הוא ראה בעין לא טובה את העיסוק בענינים מופשטים שלא שייכים לבחור ובכלל זה בנצחיות חייו של נשיא הדור ובכלל בגאולה ומשיח. הוא לא פסק לומר כי "עיקר מה שהרבי רצה בכ"ח ניסן תנש"א שנגאל בעבודת השם שלנו שנצא מה'גלות פנימית בעניני עבודת השם'. זו כל החסידות, ובדרך ממילא העולם ייגאל". הוא נהג שוב ושוב לצטט את הרבי מהר"ש שהמעמד ומצב של 'גר זאב עם כבש' יהיה כתוצאה מזה שאצלנו יהיה 'ומלאה הארץ דעה את ה'. אצל המשפיע ר' אברהם ה'לא תעשה' הכי חמור היה 'חילול שם ליובאוויטש', כי זה מה שמעכב 'הפצת המעיינות'. "הם' מדברים על 'מלך'?", נהג לומר בכאב, וכשאמר 'הם' כולם ידעו למי הכוונה, "הרי באותו רמב"ם שכותב את סימני המשיח ובאותם הלכות מלכים ש'הם' מצטטים, יש הלכות ברורות על 'כבוד המלך', וביזוי המלך דינו - היפך החיים רחמנא ליצלן! זה היה נושא ההתוועדויות, על כך נסובו המאמרים שנלמדו וזו היתה האוירה. כשישראל נח ראה את דביר ודויד, הוא לא ראה בהם 'בחורים' בני גילו הלומדים

כי גם דביר נגבי אותו דבר".

בלי איזה 'מצפון' יוצא-דופן התיישב דויד בפינת האוכל במטבח ואכל עוגה כשהוא לוגם דווקא - תה עם חלב, ומסביר לשליחה כי "גם הרבי מלך המשיח שליט"א משתמש בתה עם חלב". "בשינוי 'קל'", הגיבה בחצי תרעומת "לא בשמים בצהריים, לא בראש-השנה ועוד לפני התפילה..."

"לא ישנתי כל הלילה" התנצל דויד בפני השלוחים, "הרגשתי מאד רע. עברתי על כל אלבומי השואה כאן. ולא הצלחתי להרדם ממה שראיתי. למה אתם מחזיקים את זה בסלון?"

"זה סיפור ארוך", אמרה השליחה, "היו לנו פעם שכנים מכחישי שואה והאישה היתה יהודיה בת לניצולי שואה, היינו חייבים להסביר להם כי 'היתה שואה'... ואל תחשוב שהיהודים כאן לא מנסים להכחיש קצת מה שהיה... אפילו יש אחד הרב שמידט מקהילת 'עדת ישראל' שלא מרשה בקהילה לומר 'שואה' רק 'מלחמה'..."

"שמידט? עכשיו דיברתי איתו!". הם הרימו את עיניהם וראו את דביר! דביר נכנס הביתה כשהוא חיוור כסיד. "מה קרה?..." "שאלה השליחה, "תראה איך אתה נראה. ממש נורא..." דביר הרגיש סחרחורת ותפס בשולחן...

"אתה חייב לשכב עם רגליים למעלה" החזיק בידו אלישע בבהלה והובילו לספה, אך דביר סירב.

שתי דקות רצופות דביר נשם בכבדות. אלישע שטף את פניו במים שוב ושוב ומזג לו מיץ תפוזים. "לעשות לך קידוש"? דביר ענה בחצאי משפטים "עוד לא התפללתי מוסף... בבית כנסת של ראבינער שמידט לא היה מחזור נוסח חב"ד... נפגשתי עם ניאו נאצים... קשה להיות שליח בגרמניה..."

ק...

שהה...

ה..."

עיניו של דביר החלו לבהות ולהתגלגל בחוסר הבעה והוא התעלף בזרועותיו של אלישע...

המשך יבוא...

הת' מנחם מענדל וייס - ש"ב

עתיד משיחנו / מורח ודאין

ג) מוכיח מהגמרא שהמלך המשיח צריך את הסימן של 'מורח ודאין'. כי בן כוזיבא היה אומר "אנא מלכא משיחא" ובדקו חכמים וראו שאינו מורח ודאין, וע"כ קטלוהו.

מהדברים הנ"ל מובן שענין הריח אצל המלך המשיח הוא ענין חשוב מאוד, ומדוע?

במאמר ד"ה "אלה מסעי" תשל"ט, מבאר הרבי שליט"א מלך המשיח, בענין חניית בנ"י על ירדן יריחו (בתחנה האחרונה לפני כניסתם לארץ), בשייכות לעבודה בכל מקום ובכל זמן. ש'יריחו' זה ע"ד משל אצל המלך המשיח "והריחו ביראת ה'" - ואמרו רז"ל "מורח ודאין" - שיראת ה' של המלך המשיח היא כ"כ נעלית, עד שהיא בדרגת 'ריח', שזהו אופן העבודה הכי מרומם שיש. כי מי שיראתו את ה' היא באופן של 'שמיעה' או 'ראייה' - דהיינו שהיראה שלו, היא מכל

איתא בגמרא סנהדרין (צג:) שאחד מתכונות המלך המשיח זה 'מורח ודאין'. וזה לשון הגמרא: "ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' וגו'" וכתוב "והריחו ביראת ה'..." רבא אמר דמורח ודאין, דכתיב ולא למראה עיניו ישפוט ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענוי ארץ". ומבאר רש"י ש"מריח באדם ושופט ויודע מי החייב, שנאמר לא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אוזניו יוכיח, ואפילו הכי ושפט בצדק דלים כגון ע"י הרחה".

דהיינו, שבי"ד שופטים באמצעות ראיית עיני השכל, ומקבלים הוכחה ע"י שמיעה מעדים בלבד. ואילו המלך המשיח אין צריך לזאת, אלא ע"י חוש הריח שלו בלבד מרגיש ויודע מי החייב ומי הצודק ועי"ז פוסק. ואצלו גם בצורה זו השפיטה תהיה בצדק.

הראב"ד על הלכות מלכים לרמב"ם (פרק יא הלכה

והפנימי (חכמה ובינה [–] שזה ראייה ושמיעה כפי שהזכרנו לעיל]) יתאחדו כאחד – ובמילא אין כל קושי, כי ה'ריח' של המלך המשיח יתאחד עם חכמתו ובינתו. ובעצם שום דבר לא השתנה ו"התורה לא תהא מוחלפת".

לאחר כל הנ"ל – הרבי שליט"א מלך המשיח אומר (לקו"ש חכ"ז, עמ' 200) שיש מחלוקת בין הרמב"ם לראב"ד בענין 'מורח ודאין'. הרמב"ם אומר שאין כל צורך שמשיח צדקנו יעשה אותות ומופתים אלא רק צריך שהוא יעשה את הפעולות הכתובות עליו בחז"ל אותם מצטט שם בסימניו (ילחם מלחמות ה' וכו'), והרמב"ם סובר כך – בגלל שרבי עקיבא האמין שבן כוזיבא הוא המלך המשיח, למרות שלא עשה שום אות או מופת. (ולכן הרמב"ם סובר בהלכות מלכים שבן כוזיבא נהרג כתוצאה מעוונות – ולא שנהרג בידי ב"ד מחמת שלא היה 'מורח ודאין' כמו הראב"ד).

לעומת זאת הראב"ד סובר, שמלך המשיח כן צריך להראות אותות ומופתים. (הערת המערכת: בענין מדרגת מורח ודאין שנזכר לעיל גודל מעלתו, כיצד אם כן הרמב"ם לא מזכיר זאת? האם לא גורס שצריך להיות ענין זה אצל המשיח? ואפשר לומר בפשטות, שלכו"ע משיח יהיה מורח ודאין. אך נחלקו בזה: דלהראב"ד זהו מהתנאים הגורמים להיותו מלך המשיח, כמו שאר התנאים הגורמים להיותו בחזקת משיח ועד למשיח ודאי, אך להרמב"ם משיח אכן יהיה בדרגת מורח ודאין, אך זהו לא כחלק מתקופת הסימנים, אלא רק באופן פעולתו לאחר שיתגלה כמשיח ודאי, ולכן לא נקט זאת כיון שזהו לא נוגע להלכה לסימנים המבררים את זהות המשיח) ומביא הראב"ד את סברתו, מזה שחז"ל הלכו לבדוק אם בן כוזיבא הינו 'מורח ודאין' ומכיוון שראו שלא כן – קטלוהו. ולכן סובר שמת מחמת שלא היה מורח ודאין.

אבל גם הראב"ד והרמב"ם סבורים שנהרג ע"י אומות העולם, רק שלדברי הראב"ד שחז"ל הרגוהו – הכוונה רק שרפו ידיהם ממנו, והרבי שליט"א מלך המשיח מצטט שם את דברי הטור (טוש"ע חו"מ ס"ב) ש"יתירה מזה, כשאין ב"ד יכולים לקיים עונש שפסקו מקיימין אותו ע"י אחר".

ועוד והוא העיקר, שתיכף ומיד ממש, נזכה ל"וישפוט בצדק דלים" ע"י הרבי שליט"א מלך המשיח, בגאולה האמיתית והשלימה – נאו!

מיני סיבות וגורמים צדדיים, כיון ששמע, או ראה, הרי היראה היא בהתאם למדרגתו ומצבו. אבל, יראת ה' של המלך המשיח היא בדרגה גבוהה ואחרת לגמרי – אופן של 'ריח' – כי מאחר שהמלך המשיח הוא בביטול לגמרי, וקולט את הדברים כפי שהם באמת (ריח), ולא מסיבות ותוצאות (ראייה ושמיעה). כידוע, שחוש הריח הוא החוש הכי מופשט מכל החושים שמיעה ראייה וכו', כנראה במוחש, שכדי להעיר משהו מעלפוננו, אין בכח דברים גשמיים כגון אוכל ושתייה להחיותו – אלא דווקא ע"י דברים רוחניים יותר – כגון בשמים וריחות טובים. ומאחר שמשיח צדקנו – יראת ה' שלו היא ככתוב "והריחו ביראת ה'" – וריח היא הדרגה הכי גבוהה ביראה – וכללות ענינו הוא 'יראה עילאה', שזהו תכלית שלימות העבודה, וע"י בחינת 'מורח' נעשה גם 'ודאין' בנוגע לכל מעשיו, שגם אופן הפסיקה והשפיטה שלו, תהיה ע"י הריח ולא ע"י חושי השמיעה והראייה.

ולאחר שהבנו את ענין הריח של מלך המשיח, מיד נשאלת השאלה הרי התורה לא תהיה מוחלפת, וע"פ התורה חייבים לשפוט על פי מה שהדיין הבין בשכלו ע"פ עדים ואיך המלך המשיח ישפוט רק ע"פ ריח?!! הגאון הרוגאצ'ובר מחדד את השאלה ומציין במכתבו (צפנת-פענח מכתב ה') לדברי הרמב"ם (הלכות סנהדרין פי"ח, ה"ו) וז"ל: 'גזירת הכתוב היא שאין ממיתין בית דין אלא ע"פ שני עדים כו' אלא ע"פ שני עדים. וזה שהרג יהושע עכן, ודוד לגר העמלקי בהודיית פיהם, הוראת שעה היתה, או דין המלכות היה'.

ומוסיף ומצטט גם את הירושלמי (מס' חגיגה פ"ב ה"ב) שבי"ד יכול לדון באופן ד'הוראת שעה' רק כשישראל פרוצין בעבירה, אבל סתם כך – אין רשות כלל.

וגם מלך אינו יכול להרוג – אלא אם כן יש לו אומדנא (הסתברות חזקה או השערה מוצקה), כפי שראינו אצל יהושע ודוד שהרגו – היה זה ע"פ הודאת פיהם. ולולי זאת, גם למלך אסור להרוג.

ועונה הרוגצ'ובר, שהמלך המשיח יותר נעלה מכל מלך ומבי"ד – כי הוא בחינת קיסר, ויכול לפסוק דינים אפי' בלא אומדנא – אלא גם ע"פ ריח.

ויתבאר יותר ע"פ הבנת התוכן הפנימי שמבאר הרבי שליט"א מלך המשיח במאמר ד"ה "ונחה עליו" תשי"ד, שאפילו שהמשפט של המשיח יהיה ע"פ הריח, שהוא מקיף, מכל מקום, אצל המלך המשיח – המקיף (ריח)

**בשמחה וברעדה
הננו משגרים ברכת מזל טוב מזל טוב מזל טוב**

למשפיענו הכי יקר

הגה"ח

ר' זלמן ניסן פנחס נוטיק שליט"א

לרגל השמחה במעונם

בבוא בנו היקר

התמים כמר לוי יצחק שי'

לגיל 'מצווה ועושה'

יהי רצון שיהיה חיי"ל נאמן כפי כוונתו ורצונו של

הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

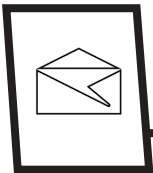
בכל מכל כל

**כולנו תפילה, אמונה ובטחון גמור כי שמחת הבר
מצוה שפורצת כל הגדרים תביא כבר בפועל ובגילוי
את הרפואה השלימה והניסית באופן של 'לא אשים
עליך מלמפרע'**

מערכת החייל

בשם התמימים דתות"ל ראשל"צ

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

במענה למכתבו

על גליון החייל הששה-עשר, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח (חי"א, עמ' ר"א):

מאשרים קבלת הפ"כ מכ"ב סיון, ויה"ר מהשי"ת אשר מכאן ולהבא יקוים בהם פסק רבותנו ז"ל ת"ח מרבים שלום בעולם ... וינצלו כל זמן, זמניהם וכשרונותיהם והמרץ שלהם, בהפצת המעיינות חוצה מתאים לרצון וכוונת כ"ק נשיאנו הק'.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש, לעשות נקמת ה' במדין, וכמבואר בדרושים הנ"ל, שאחרי זה נכנסים לארץ ישראל ברוחניות (ארץ - שרצתה לעשות רצון קונה, ישראל - כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל), שהיא הכנה קרובה להתיישבות בארץ ישראל גם הגשמית, ע"י משיח צדקנו במהרה בימינו, בתוך כלל ישראל.

הידעת?

ההבדל בין נתינה לקבלה

הרבנית נ"ע סיפרה, שפעם א' הרבי שליט"א מלך המשיח אמר לה: "כשיש התוועדות ובין שיחה לשיחה מנגנים ניגון ואני עושה עם היד, אני רואה שזה מעודד את כולם ומגביר את השירה, וכשאני מחלק כוס של ברכה, אני רואה שאנשים מחכים שעות ע"ג שעות ומוותרים על כל עניניהם, לא לאכול ולא לישון וכו'. ואם הם כ"כ מקושרים, למה כשאני מבקש מהם לעשות איזה דבר - איני רואה את השורה שתתחיל ב770 ותימשך עד ברוקלין אבניו, זאת אומרת - שכשהם צריכים ממני איזה דבר אז מוותרים על הכל, אישה ובנים, עומדים עד השעות המאוחרות של הלילה בכדי לקבל משהו, אבל כשהם צריכים לתת לי משהו איני רואה הוויתור שלהם!

לקוטי בתור לקוטי

/ חייל! מי המפקד שלך?

אבי (כ"ק אדמו"ר הרש"ב) ניגן משך זמן רב, ולאחר מכן אמר: אבי (כ"ק אדמו"ר מוהר"ש) אומר ש"עשה לך רב" הוא בקבלת עול. קבלת עול משמע אם כן רוצים או לא, הדבר מוכרח להיעשות. כשהייתי צריך לעמוד לצבא, אמר לי אבי, שישנם כמה וכמה ענינים בעבודת הצבא שמאוד נחוץ לקבוע אותם בעבודת ה'.

חייל אינו מציאות לעצמו, כל מציאותו וכל זמנו הם קודש לעבודה. חייל הוא תמיד חייל, כשאוכל - הוא חייל, כשהולך ברחוב - הוא חייל, כשהוא מדבר וגם כשהוא ישן - הוא חייל, נרדם חייל ומתעורר חייל.

אחד הדברים הקשים ביותר הוא ללמוד להיות חייל, וישנם ממונים מיוחדים המוכשרים ללמד ולחנך את החייל.

כל חסיד הוא חייל עובד ה'.

הרבי (כ"ק רבינו הזקן) אמר, שחסידות פעלה שגם בזה נמנים גזע החסידים על הכלל, ולא מן הקושי לעורר אותם לקבל על עצמם עול מלכות שמים.

כל חסיד הוא עובד ה' וכל חסיד יש לו המדריך שלו שהעמידו בקרן תורה ואורה.

/לקוטי דיבורים חלק ב', ליקוט כ סעיף מ"ג

nigle8@gmail.com

ריכוז עזרים ורעיונות בנגלה